

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2025

Η παρούσα έρευνα αγοράς αφορά τον ακόλουθο κωδικό Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): Κεφάλαιο 04 (Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι φυσικό, προϊόντα βρώσιμα ζωικής προέλευσης που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού. Μόνον ως προς τους τετραψήφιους κωδικούς 0401 έως 0406 που αναφέρονται στα γαλακτοκομικά)

ISO 9001:2008 GEN 30 – 02

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	5
3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	14
4. ΤΙΜΕΣ.....	15
5. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	18
6. ΔΙΑΝΟΜΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	25
7. ΙΣΠΑΝΙΚΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	29
8. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΑΓΩΓΩΝ – ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ / ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	31
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	31
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	33
9. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΙΣΠΑΝΙΑΣ.....	36
10. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ.....	40
11. ΣΧΟΛΙΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	47
ΠΗΓΕΣ	47

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τομέας των γαλακτοκομικών προϊόντων αποτελεί στρατηγικό τομέα για την οικονομία της Ισπανίας, μεταξύ των προϊόντων διατροφής, κυρίως λόγω της συμβολής του στην σταθεροποίηση και ανάπτυξη του αγροτικού πληθυσμού. Διαχρονικά, η παραγωγή γαλακτοκομικών βρίσκεται στη δεύτερη θέση του σχετικού καταλόγου παραγωγής κτηνοτροφικών προϊόντων, μετά το χοιρινό κρέας. Στην Ισπανία, η αλυσίδα παραγωγής και μεταποίησης γαλακτοκομικών προϊόντων διαθέτει στην αγορά προϊόντα συνολικής αξίας της τάξεως των 11,7 δισ. ευρώ και απασχολεί άμεσα περί τα 60.000 άτομα (στοιχεία 2024). Σημειώνεται ότι κατά την πενταετία 2019-2024, η ετήσια παραγωγή της ισπανικής γαλακτοβιομηχανίας μειώθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 1%. Οι προοπτικές ανάπτυξης της αγοράς προϊόντων γάλακτος είναι θετικές, με την αξία της αγοράς να αναμένεται να φθάσει τα 16,5 δισ. ευρώ έως το 2033, καταγράφοντας μέση ετήσια αύξηση της τάξεως του 3,9%, οδηγούμενη κυρίως από την αύξουσα αποτελεσματικότητα της παραγωγής γάλακτος, τις αυξανόμενες εξαγωγές, την αυξανόμενη ζήτηση γαλακτοκομικών προϊόντων, τις τεχνολογικές προόδους στα υποκατάστατα γάλακτος, διεύρυνση των καναλιών διανομής και ασφαλώς μία έντονη, παραδοσιακή και πολιτισμική τάση του ισπανικού πληθυσμού προς την κατανάλωση γαλακτοκομικών.

Σημειώνεται ότι ολόκληρη η αλυσίδα παραγωγής, μετασχηματισμού και εμπορίας του γαλακτοκομικού τομέα (βόειο, αιγοπρόβειο κρέας) έχει τεράστια σημασία στο πλαίσιο του ισπανικού αγροδιατροφικού τομέα. Ο κλάδος καταγράφει διαχρονικά συνολικό κύκλο εργασιών περίπου 13 δισ. ευρώ ετησίως αντιπροσωπεύοντας το 1% περίπου του ΑΕΠ της Ισπανίας, ενώ δημιουργεί περισσότερες από 60.000 άμεσες και περίπου 100.000 συνολικές θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων ατόμων που απασχολούνται στις γεωργικές, παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες της ισπανικής γαλακτοβιομηχανίας. Ο στενότερος υποκλάδος της γαλακτοβιομηχανίας αντιπροσωπεύει πάνω από 9,5 δισ. ευρώ ετησίως σε κύκλο εργασιών και το 2% της βιομηχανικής παραγωγής της χώρας, ενώ απασχολεί περισσότερα από 30.000 άτομα και συνιστά το 8,5% της απασχόλησης στο σύνολο του αγροδιατροφικού τομέα.

Ο γαλακτοκομικός τομέας στην Ισπανία επωφελείται από την ως άνω περιγραφείσα συνολικά αυξανόμενη τάση, καθώς εγγυάται σταθερή και υψηλής ποιότητας προμήθεια

πρώτων υλών που απαιτούνται για την επεξεργασία και την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. Επιπλέον, η σταθερή προμήθεια γάλακτος από εγχώριες πηγές μειώνει την εξάρτηση από εισαγωγές, σταθεροποιώντας τη δυναμική της αγοράς και διευκολύνοντας την επέκταση των παραγωγικών δυνατοτήτων. Ως εκ τούτου, με την αυξημένη παραγωγή, η αγορά βρίσκεται σε θέση να ικανοποιήσει την τοπική ζήτηση και να βελτιώσει την ικανότητά της να χειρίζεται ένα ευρύτερο φάσμα γαλακτοκομικών προϊόντων, οδηγώντας σε περαιτέρω επέκταση της γαλακτοβιομηχανίας.

Οι μεγαλύτερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ισπανία είναι η Groupe Lactalis S.A., η Royal Friesland Campina NV, η Nestlé S.A. και η Danone España. Ο Όμιλος Lactalis Iberia είναι η κορυφαία εταιρεία στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ισπανία, προέρχεται από τη Γαλλία και είναι ιδιοκτήτης γνωστών εμπορικών σημάτων όπως Président και Puleva, με πλέον πρόσφατα ετήσια έσοδα αξίας άνω των 1,2 δισ. ευρώ. Άλλοι σημαντικοί Όμιλοι παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ισπανία είναι, η ισπανική Grupo Leche Pascual με εμπορικά σήματα όπως τα Pascual and Mocay, που παράγει μεγάλο φάσμα προϊόντων από γάλα έως επιδόρπια, η επίσης ισπανική Carpa Food με εμπορικά σήματα όπως Central Lechera Asturiana και Larsa, η μεγάλη συνεταιριστική οργάνωση Ganaderos Productores de Leche Pura (GPL), η Grupo Entrepinares με brands όπως Entrepinares και Flor de Esgueva, η Granja Rinya από την περιοχή της Βαλένθια.

Οι Αυτόνομες Κοινότητες με τον μεγαλύτερο αριθμό γαλακτοκομικών βιομηχανιών είναι η Καστίλη και Λεόν, η Ανδαλουσία, η Καστίλλη-Λα Μάντσα και η Καταλονία. Αυτές οι τέσσερις κοινότητες αποτελούν πλησίον του 40% των συνολικών γαλακτοκομικών εταιρειών στην Ισπανία.

Σε ό,τι αφορά τον στενότερο γαλακτοκομικό τομέα, το 2023 περισσότεροι από 17.000 αγρότες πραγματοποίησαν παραδόσεις γάλακτος. Η κατανομή τους ανάλογα με το είδος γάλακτος έχει ως εξής:

- Αγελαδινό γάλα: 10.300 κτηνοτρόφοι (60,3%).
- Κατσικίσιο γάλα: 4.000 κτηνοτρόφοι (23,6%).
- Πρόβειο γάλα: 2.700 κτηνοτρόφοι (16,2%).

Ομοίως, ανάλογα με το είδος, οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις συγκεντρώνονται σε ορισμένες περιοχές:

- Αγελαδινό γάλα: Γαλικία, Αστούριας, Κανταβρία, Castilla y León, Χώρα των Βάσκων και Ανδαλουσία.
- Πρόβειο γάλα: Castilla y León και Castilla la Mancha.
- Κατσικίσιο γάλα: Ανδαλουσία, Castilla la Mancha και Extremadura.

Στην Ισπανία υπάρχουν περισσότερα από 1.500 κέντρα που είναι εξουσιοδοτημένα για τη συλλογή και την επεξεργασία του γάλακτος, εκ των οποίων τα 600 θα μπορούσαν να

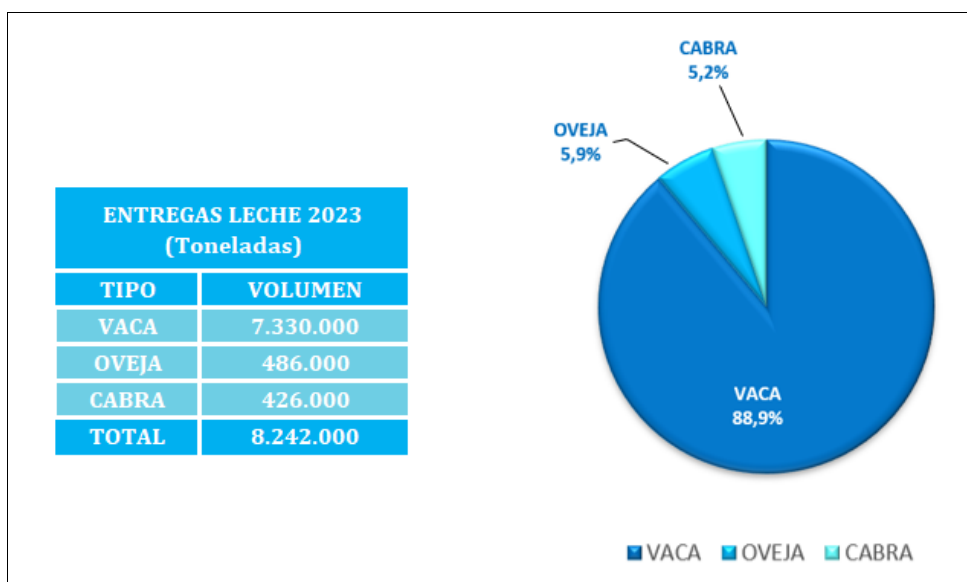
θεωρηθούν οργανωμένες γαλακτοβιομηχανίες. Σύμφωνα με πλέον πρόσφατα στατιστικά στοιχεία έτους 2024, υπάρχουν 1.640 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ισπανία, με μέσο ετήσιο ρυθμό μείωσης του αριθμού τους της τάξεως του 0,5% μεταξύ 2019 και 2024. Η ισπανική εθνική ένωση της γαλακτοβιομηχανίας (FENIL) αποτελείται από 60 επιχειρήσεις που μεταποιούν το 95% του γάλακτος που παράγεται στην Ισπανία.

2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Με βάση στοιχεία του 2022, στην Ε.Ε. η Ισπανία είναι η 7^η χώρα παραγωγός αγελαδινού γάλατος, με ποσοστό πλησίον του 5% επί του συνόλου, ενώ βρίσκεται στην 2^η θέση όσον αφορά το αιγοπρόβειο γάλα, κατηγορία στην οποία η ισπανική παραγωγή αντιπροσωπεύει το 15% της κοινοτικής στο πρόβειο και το 20% στο κατσικίσιο γάλα, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας και Αλιείας και Τροφίμων έτους 2023, το 88,9% του συνολικού γάλακτος που παράγεται από τους Ισπανούς αγρότες είναι αγελαδινό, ενώ το πρόβειο αντιπροσωπεύει το 5,9% και το κατσικίσιο το 5,2% της συνολικής παραγωγής.

Κτηνοτροφικές παραδόσεις τύπων γάλακτος το 2023 (τόνοι)

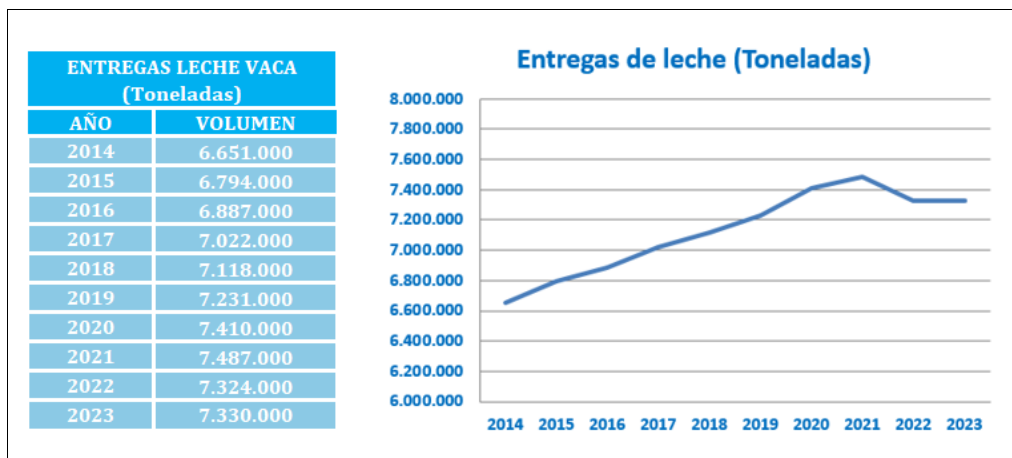

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Vaca= αγελαδινό, oveja= πρόβειο, cabra=κατσικίσιο

Το άθροισμα των παραδόσεων αγελαδινού, πρόβειου και κατσικίσιου γάλακτος που πραγματοποιήθηκαν το 2023 δείχνει ότι η ισπανική γαλακτοβιομηχανία απορροφά περισσότερους από 8.200.000 τόνους γάλακτος ισπανικής προέλευσης ετησίως. Η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος στην Ισπανία ακολούθησε αυξητική τάση μέχρι το 2021.

Όσον αφορά το αγελαδινό γάλα, αν και το 2022 καταγράφηκε μείωση της παραγωγής, το 2023 παρατηρείται σταθεροποίηση των παραδόσεων στους 7.330.000 τόνους, με το 2023 να είναι η τρίτη χρονιά στην ιστορική σειρά 2014-2023 που σημειώθηκε μεγαλύτερη παραγωγή. Στο κατωτέρω διάγραμμα διακρίνουμε την εξέλιξη των παραδόσεων αγελαδινού γάλακτος στην Ισπανία, την περίοδο από το 2014 έως το 2023, σε τόνους.

Κτηνοτροφικές παραδόσεις αγελαδινού γάλακτος, 2014-2023 (τόνοι)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Vaca= αγελαδινό

Η ισπανική βιομηχανία παράγει κατά μέσο όρο περίπου 7,7 εκατομμύρια τόνους γαλακτοκομικών προϊόντων κάθε χρόνο (μέση αξία για τα τελευταία 10 χρόνια). Στο κατωτέρω διάγραμμα βλέπουμε την εξέλιξη της παραγωγής όλων των διαφορετικών τύπων γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ισπανία, σε χιλιάδες τόνους, από το 2013 έως το 2022.

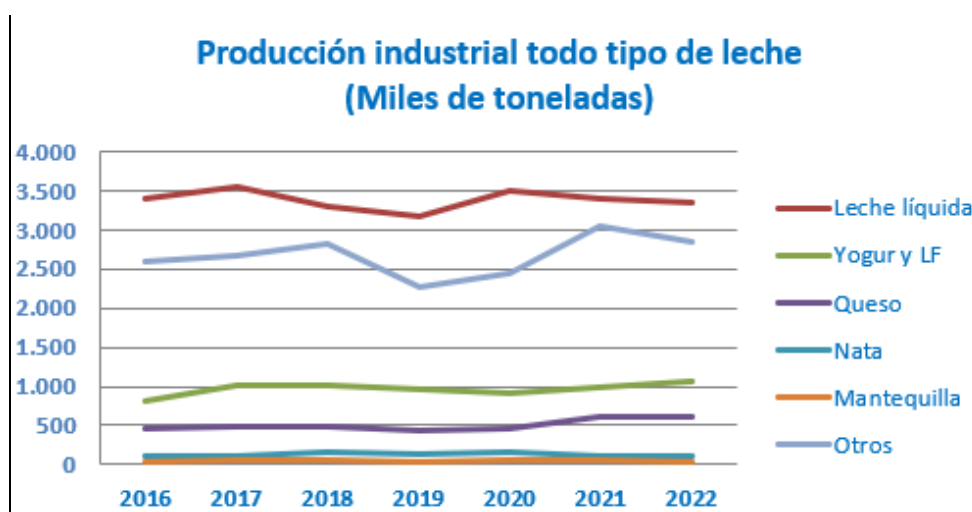
Σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, το 2023 οι γαλακτοκομικές βιομηχανίες της Ισπανίας είχαν συλλέξει 4,781 εκατ. τόνους, κατά 1,6% λιγότερο από ό,τι ήταν το 2022. Το 72,3% της ως άνω συλλεχθείσας ποσότητας διοχετεύθηκε στην παραγωγή γάλακτος προς άμεση κατανάλωση, με 3,45 εκατ. τόνους, αυξημένη κατά 1,2% έναντι του προηγούμενου έτους. Από την εν λόγω ποσότητα, το 46,1% αντιστοιχούσε το 2023 σε αποβουτυρωμένο γάλα (συνολικά 1,59 εκατ. τόνοι).

Βιομηχανική παραγωγή όλων των ειδών γάλακτος από το 2013 έως το 2022 (χιλιάδες τόνοι)

PRODUCCIÓN INDUSTRIAL TODO TIPO DE LECHE (Miles toneladas)					
Productos obtenidos	2013	2014	2015	2016	2017
Leche líquida	3.669	3.521	3.690	3.406	3.538
Yogur y LF	897	802	788	823	1.022
Queso	409	436	467	461	481
Nata	128	101	127	107	120
Mantequilla	36	40	41	42	50
Otros	2.422	2.513	2.627	2.584	2.663
TOTAL	7.561	7.411	7.740	7.423	7.874

PRODUCCIÓN INDUSTRIAL TODO TIPO DE LECHE (Miles toneladas)					
Productos obtenidos	2018	2019	2020	2021	2022
Leche líquida	3.292	3.184	3.505	3.404	3.348
Yogur y LF	1.022	957	903	982	1.054
Queso	475	442	472	609	614
Nata	149	125	171	116	121
Mantequilla	49	46	47	49	45
Otros	2.815	2.266	2.437	3.046	2.843
TOTAL	7.801	7.020	7.534	8.205	8.024

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Leche líquida= υγρό γάλα, Yogur & LF= γιαούρτι και γάλα με ζύμωση, queso= τυρί, nata= κρέμα γάλακτος, mantequilla= βούτυρο, otros: λοιπά

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Leche líquida= υγρό γάλα, Yogur & LF= γιαούρτι και γάλα με ζύμωση, queso= τυρί, nata= κρέμα γάλακτος, mantequilla= βούτυρο, otros: λοιπά

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

	2022			2023		
	Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Λιπαρά γάλακτος (χιλ. τόνοι)	Πρωτεΐνες γάλακτος (χιλ. τόνοι)	Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Λιπαρά γάλακτος (τόνοι)	Πρωτεΐνες γάλακτος (τόνοι)
Αγελαδινό από φάρμες	7.320,9	275.944	242.887	7.350,4	278.064	252.089
Λοιπά γάλατα από φάρμες						
Προβατίσιο	622,8	41.157		621,7	40.978	
Κατσικίσιο	435,4	21.095		433,4	20.998	
Βουβαλίσιο						
Κρέμα	0,2	62		0,2	62	
Αποβουτυρωμένο	0,8	4		0,8	4	
Λοιπά προϊόντα (τυριά)	0,4			0,4		
Εισαγωγές						
Πλήρες γάλα	10,6	374,1		11,4	406,0	
Εισαγωγές από κ-μ	10,6	374,1		11,4	406,0	
Αποβουτυρωμένο γάλα						
Εισαγωγές από κ-μ						
Κρέμα γάλακτος	0,7	430,4		0,7	430,4	
Εισαγωγές από κ-μ						
Συμπύκνωμα γάλακτος	3,4	5,0		1,6	5,8	
Εισαγωγές από κ-μ						
Σκόνη γάλακτος	29,3	970,2		28,6	755,9	
Εισαγωγές από κ-μ	20,7	626,9		20,7	626,9	
Βιομηχανικό τυρί	37,3	11.462,0		35,5	10.881,8	
Εισαγωγές από κ-μ	24,7	6.595,7		24,9	6.678,7	
Βούτυρο	3,9	3.231,8		4,2	3.465,2	
Εισαγωγές από κ-μ	2,7	2.273,5		3,0	2.506,9	
Λοιπά προϊόντα	24,2	2.545,0		24,2	2.545,0	
Εισαγωγές από κ-μ	15,5	3.057,7		15,5	3.057,7	

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ: φρέσκα προϊόντα

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

	2022				2023			
	Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Λιπαρά γάλακτος (τόνοι)	Διοχέτευση γάλακτος		Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Λιπαρά γάλακτος (χιλ. τόνοι)	Διοχέτευση γάλακτος	
			Πλήρες (χιλ. τόνοι)	Αποβ/νο (χιλ. τόνοι)			Πλήρες (χιλ. τόνοι)	Αποβ/νο (χιλ. τόνοι)
Φρέσκα προϊόντα		136.313	3.814,4	1.042,9		134.206	3.759,6	1.021,5
Γάλα προς κατανάλωση	3.347,5	67.486	1.867,2	1.631,2	3.302,8	67.195	1.863,9	1.591,4
Νωπό γάλα	0,0				0,0			
Πλήρες γάλα	1.249,0	43.111	1.282,1	26,4	1.234,4	42.664	1.271,7	23,7
Παστεριωμένο γάλα	178,7	6.225	185,3	2,0	178,5	6.206	185,1	2,2
Αποστειρωμένο γάλα	156,1	5.385	160,1	3,4	155,8	5.373	160,1	3,4
Υπερκερασμένο γάλα	914,1	31.501	936,7	21,0	900,1	31.085	926,5	18,1
Ημιαποβουτυρω- μένο γάλα	1.530,2	23.312	584,0	956,8	1.529,9	23.449	588,1	952,3
Παστεριωμένο γάλα	100,3	1.588	40,1	60,9	99,8	1.580	39,9	60,6
Αποστειρωμένο γάλα	171,2	2.618	65,6	106,8	171,2	2.618	65,6	106,8
Υπερκερασμένο γάλα	1.258,7	19.106	478,3	789,2	1.258,9	19.251	482,6	785,0
Αποβουτυρωμένο γάλα	568,3	1.063	1,1	647,9	538,5	1.082	4,0	615,4
Παστεριωμένο γάλα	63,1	130	0,7	71,3	69,0	231	5,1	74,3
Αποστειρωμένο γάλα	60,2	107	0,0	68,8	59,8	107	0,0	68,8
Υπερκερασμένο γάλα	445,0	826	0,4	507,8	409,6	743	-1,0	472,2
Βουτυρόγαλα								
Κρέμα γάλακτος	121,3	38.027	1.126,5	-1.005,2	114,6	35.673	1.056,7	-942,2
Λιπαρά <=29%	50,2	10.122	298,4	-248,3	50,7	10.398	306,6	-255,9
Λιπαρά >29%	71,1	27.905	828,1	-757,0	63,8	25.274	750,1	-686,2
Γάλατα οξινισμένα & ζυμωμένα	1.054,2	27.294	737,8	229,3	1.071,2	27.916	755,0	229,0
Με πρόσθετα	825,9	21.377	579,0	164,4	821,9	20.403	550,1	189,6
Χωρίς πρόσθετα	228,2	5.917	158,8	64,9	249,3	7.514	204,9	39,4
Ροφήματα γάλακτος	284,9	3.506	83,0	187,7	239,1	3.423	84,0	143,2
Λοιπά φρέσκα προϊόντα								

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ: παράγωγα προϊόντα

	2022				2023			
	Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Λιπαρά γάλακτος (χιλ. τόνοι)	Διοχέτευση γάλακτος		Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Λιπαρά γάλακτος (χιλ. τόνοι)	Διοχέτευση γάλακτος	
			Πλήρες (χιλ. τόνοι)	Αποβ/νο (χιλ. τόνοι)			Πλήρες (χιλ. τόνοι)	Αποβ/νο (χιλ. τόνοι)
Παράγωγα προϊόντα		203.433	29.871,3	-1.174,2		202.168	30.395,4	-1.221,5
Συμπυκνωμένο γάλα	42,1	2.936	6.900,8	71,4	43,8	2.695	6.900,8	56,0
Με ζάχαρη	*	*	*	*				
Χωρίς ζάχαρη								
Γάλα σε σκόνη	60,3	2.627	18.125,9	57,0	61,7	2.716	18.621,9	59,3
Κρέμα σε σκόνη	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Πλήρες σε σκόνη	11,3	2.136	56,5	34,0	11,4	2.216	58,9	32,6
Ημιαπ/νο σε σκόνη	0,9	28	0,2	8,2	0,9	28	0,2	8,3
Αποβ/νο σε σκόνη	24,9	249	0,0	274,0	26,6	259	0,0	292,2
Βουτυρόγαλα σκόνη	*	*	*	*				
Λοιπά σε σκόνη	23,0				22,5			
Βούτυρο και λοιπά	44,5	38.769	1.151,7	-1.107,3	44,0	38.274	1.136,9	-1.093,1
Παραδοσιακό	28,7	23.504	700,0	-671,3	28,1	23.001	685,0	-656,9
Ανασυν/νο βούτυρο	*	*	*	*				
Βούτυρο ορρού	0,1	107	0,0	0,0	0,1	107	0,0	0,0
Λειωμένο βούτυρο	*	*	*	*				
Ελαφρύ βούτυρο	*	*	*	*				
Λοιπά προϊόντα	0,0	0	0,0	0,0	0,6	118	3,5	-2,9
Τυρί								
Τυρί ανά κατηγορία	538,2	137.887	3.189,1	-195,3	534,3	136.822	3.218,0	-243,7
Αγελαδινό	263,2	56.623	1.579,5	-182,0	257,6	57.160	1.597,9	-229,9
Πρόβειο	74,9	27.339	288,6	-111,4	75,2	27.445	289,7	-111,8
Κατσικίσιο	52,3	11.945	313,5	77,3	52,5	12.017	314,8	77,2
Λοιπά-μίξεις	147,8	41.980	1.007,5	20,7	149,0	40.200	1.015,6	20,9
Τυρί ανά κατηγορία	538,2				534,3			
Μαλακής πάστας	75,7				68,5			
Ημιμαλακής πάστας	46,3				48,1			
Ημίσκληρης πάστας	112,3				104,4			
Σκληρής πάστας	145,2				154,8			
Πολύ σκληρής πάστας	0,9				0,9			
Νωπό τυρί	157,7				157,6			
Λειωμένο τυρί	75,6	14.757	503,8	0,0	77,7	16.359	517,7	0,0
Καζεΐνη & άλατα	*	*	*	*				
Ορρός γάλακτος	2.455,5	6.457	0,0	0,0	2.440,0	5.302	0,0	0,0
Υγρός ορρός	849,1	3.758	0,0	0,0	787,2	3.484	0,0	0,0
Συμπυκ/νος ορρός	219,7	2.293	0,0	0,0	227,6	1.412	0,0	0,0
Ορρός σε σκόνη	28,8	406	0,0	0,0	27,8	405	0,0	0,0
Λακτόζη	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0

			Πλήρες (χιλ. τόνοι)	Αποβ/νο (χιλ. τόνοι)			Πλήρες (χιλ. τόνοι)	Αποβ/νο (χιλ. τόνοι)
Αλβουμίνη	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Λοιπά παράγωγα	*	*	*	*				
Αποβ/νο γάλα επιστρ. στις φάρμες	0,0	0			0,0	0		
Εξαγωγές χύμα	24,9	2.997	87,5	-62,7	26,6	3.691	108,2	-81,6
Εξαγωγές σε κ-μ	24,5	2.849	83,2	-58,6	26,2	3.543	103,8	-77,6
Λοιποί προορισμοί	2,4	124	3,5	-1,1	2,4	124	3,5	-1,1
Διαφορές		-1.594				3.115		
ΣΥΝΟΛΑ		357.382	8.390	1		358.673	8.417	1

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

* Στοιχεία μη διαθέσιμα για λόγους στατιστικού απορρήτου

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ, ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΡΩΤΕΪΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

	2022		2023	
ΠΡΟΪΟΝΤΑ	Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Πρωτεΐνες (τόνοι)	Παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Πρωτεΐνες (τόνοι)
Φρέσκα προϊόντα				
Γάλα προς κατανάλωση	3.347,5	106.871,7	3.302,8	107.336,6
Πλήρες γάλα	1.249,0	37.918,6	1.234,4	38.162,5
Ημιαποβουτυρωμένο γάλα	1.530,2	48.088,6	1.529,9	49.018,7
Αποβουτυρωμένο γάλα	568,3	20.864,4	538,5	20.155,5
Ορρός βουτύρου	2,4	47,0	9,4	248,9
Κρέμα γάλακτος	121,3	3.893,2	114,6	2.808,4
Παράγωγα προϊόντα				
Συμπυκνωμένο γάλα	42,1	6.900,8	43,8	6.900,8
Κρέμα σε σκόνη	0,0	0,0	0,0	0,0
Πλήρες γάλα σε σκόνη	11,3	2.846,0	11,4	2.876,8
Γάλα ημιαπ/νο σε σκόνη	*	*	*	*
Γάλα αποβ/νο σε σκόνη	24,9	8.923,3	26,6	9.508,6
Ορρός βουτύρου σκόνη	*	*	*	*
Βούτυρο και λοιπά προϊόντα	44,5	213,8	44,0	621,4
Αγελαδινό τυρί	263,2	33.107,1	257,6	33.258,4
Λειωμένο τυρί	75,6	10.651,1	77,7	10.967,9
Καζεΐνη & άλατα	*	*	*	*
Ορρός γάλακτος	2.455,5	82.966,9	2.440,0	77.419,6

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

* Στοιχεία μη διαθέσιμα για λόγους στατιστικού απορρήτου

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΣΤΙΣ ΦΑΡΜΕΣ

	2022		2023	
Α. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ (χιλ. τόνοι)				
	Πλήρες γάλα	Αποβουτυρωμένο γάλα ή βουτυρόγαλα	Πλήρες γάλα	Αποβουτυρωμένο γάλα ή βουτυρόγαλα
Αγελαδινό γάλα	7.455,0		7.564,5	
Πρόβειο γάλα	545,9		529,9	
Κατσικίσιο γάλα	482,1		470,2	
Βουβαλίσιο γάλα	-		-	
ΣΥΝΟΛΟ	8.483,0	0,4	8.564,6	0,3
Β. ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ (χιλ. τόνοι)				
Γάλα κατανάλωσης	42,2		38,4	
Αυτοκατανάλωση	11,2		10,1	
Απευθείας πωλήσεις	31,0		28,3	
Βούτυρο & κρέμα	0,5		0,3	
Τυριά	94,1		96,6	
Ζωοτροφές	54,5		52,5	
Λοιπά προϊόντα	8,5		9,1	
Παραδόσεις στη βιομηχανία	54,5		8.367,7	
Γάλα	8.283,2		8.354,9	
Κρέμα	8.270,5		-	
Λοιπά προϊόντα	-		12,8	
Διαφορές και απώλειες	12,7		-	
ΣΥΝΟΛΟ	8.483,0	-	8.564,6	
Γ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ (χιλ. τόνοι)				
Γάλα κατανάλωσης	42,2		38,4	
Αυτοκατανάλωση	11,2		10,1	
Απευθείας πωλήσεις	31,0		28,3	
Κρέμα γάλακτος	0		0	
Βούτυρο	0,0		0,0	
Τυριά	12,8		13,2	
Λοιπά προϊόντα	2,9		3,1	

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΕΛΑΔΙΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΑΝΑ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
(σε χιλ. μετρικούς τόνους)

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	2022	2023
Γαλικία	2.993,0	3.125,57
Αστούριας	552,6	541,57
Κανταβρία	426,8	415,94
Χώρα Βάσκων	173,4	168,47
Ναβάρρα	251,2	261,19
Λα Ριόχα	27,3	25,33
Αραγονία	178,7	172,40
Καταλονία	749,3	754,15
Βαλεαρίδες	59,8	60,20
Καστίλη-Λεόν	930,3	923,06
Μαδρίτη	55,9	54,69
Καστίλη Λα Μάντσα	284,3	291,35
Βαλένθια	76,8	77,27
Μούρθια	58,5	63,75
Εστρεμαδούρα	19,4	18,93
Ανδαλουσία	564,7	558,56
Κανάριες Νήσοι	53,0	52,07
ΙΣΠΑΝΙΑ	7.455,0	7.564,50

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

2.1 ΑΓΕΛΑΔΙΝΟ

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποίησε το ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, το 2023 η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος αυξήθηκε κατά 0,4% σε σύγκριση με το 2022, ανερχόμενη σε 7,35 εκατ. τόνους.

Μεταξύ των Αυτόνομων Κοινοτήτων, η Γαλικία αύξησε το 2023 την παραγωγή της κατά 4,4% σε σχέση με το 2022 και τοποθετείται στην πρώτη θέση με παραγωγή 3,12 εκατ. τόνους, ακολουθεί η Καστίλη και Λεόν με 923,1 χιλ. τόνους (μείωση 0,8%). Η Καταλονία έρχεται τρίτη με παραγωγή 754,15 χιλ. τόνους, ελαφρά υψηλότερα από το προηγούμενο έτος. Η Ανδαλουσία βρίσκεται στην τέταρτη θέση με 558,86 χιλ. τόνους, με ελαφρώς μειωμένη παραγωγή σε σύγκριση με το 2022, ενώ ακολουθούν οι Αυτόνομες Κοινότητες της Αστούριας (541,57 χιλ. τόνοι) και της Κανταβρίας (415,94 χιλ. τόνοι), με μικρές μειώσεις σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Γενικά, η τάση στην Ισπανία είναι ιδιόζουσα: η παραγωγή αυξάνεται ενώ μειώνεται ο αριθμός των αγροτών, λόγω και των βελτιωμένων τεχνολογικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στην γαλακτοκομία.

2.2 ΠΡΟΒΕΙΟ

Το 2023 η παραγωγή μειώθηκε ελαφρότατα κατά 0,2%, με τη συνολική παραγωγή πρόβειου γάλακτος στην Ισπανία να φθάνει τα 621,7 χιλ. τόνους που υπερβαίνουν την ποσότητα που καταγράφηκε το 2022 (622,8 χιλ. τόνους).

2.3 ΚΑΤΣΙΚΙΣΙΟ

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, διαπιστώνεται ότι το 2023 η παραγωγή κατσικίσιου γάλακτος μειώθηκε κατά 0,46% σε σχέση με το 2016, από 435,4 χιλ. τόνους σε 433,4 χιλ. τόνους.

3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

3.1 ΤΥΡΙΑ

Η πιο σημαντική κατηγορία προϊόντων, ως προς την πρώτη ύλη, είναι τα τυριά από αγελαδινό γάλα (257,6 χιλ. τόνοι το 2023), ακολουθούν τα τυριά από μείγματα γάλακτος (149 χιλ. τόνοι), τα τυριά από πρόβειο γάλα (75,2 χιλ. τόνοι) και τα τυριά από κατσικίσιο γάλα (52,5 χιλ. τόνοι). Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής, από πλευράς τύπου τυριών, αντιστοιχεί σε σκληρά τυριά (154,8 χιλ. τόνοι το 2023), ενώ ακολουθούν τα ημίσκληρα (104,4 χιλ. τόνοι) και τα μαλακά τυριά (68,5 χιλ. τόνοι). Χωριστά αναφέρουμε τα νωπά τυριά, με παραγωγή 157,6 χιλ. τόνων το 2023, ενώ η παραγωγή λειωμένων τυριών ανήλθε το 2023 σε 77,7 χιλ. τόνους.

Το τυρί είναι το γαλακτοκομικό προϊόν στο οποίο γενικά ξεδεύουν τα περισσότερα χρήματά τους οι Ισπανοί καταναλωτές. Η ποικιλία τυριών που παράγεται σε όλη την Ισπανία συμβάλλει στο γεγονός ότι το προϊόν αυτό ξεχωρίζει στην αγορά των γαλακτοκομικών. Ορισμένες ποικιλίες τυριού διαθέτουν πιστοποιητικά προέλευσης και τυγχάνουν διεθνούς αναγνώρισης. Συνοπτικά, ενώ η παραδοσιακή κατανάλωση υγρού γάλακτος μειώνεται λόγω των διαφόρων κοινωνικών τάσεων, άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα όπως το γιαούρτι και το τυρί παραμένουν ισχυροί πυλώνες της ισπανικής αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτή η στροφή υπογραμμίζει τις εξελισσόμενες προτιμήσεις των καταναλωτών, οι οποίοι στρέφονται όλο και περισσότερο προς ποικίλες και ποιοτικές επιλογές γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ο τομέας των παραγωγικών και εμπορικών επιχειρήσεων τυριών στην Ισπανία χαρακτηρίζονταν, παραδοσιακά, από την ύπαρξη μεγάλου αριθμού μικρομεσαίων εταιρειών. Τα τελευταία χρόνια η κατάσταση μεταβλήθηκε ριζικά, με τον σχηματισμό μεγάλων γαλακτοκομικών Ομίλων με υψηλή παραγωγική δυναμικότητα και εξαγωγική προοπτική, καθώς και με την είσοδο στην ισπανική αγορά θυγατρικών πολυεθνικών εταιρειών και μικρότερων σε μέγεθος ιταλικών και γαλλικών επιχειρήσεων του κλάδου.

3.2 ΓΙΑΟΥΡΤΙΑ

Όσον αφορά το γιαούρτι, ο κλάδος εμφανίζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, κυριαρχείται δε από θυγατρικές πολυεθνικών εταιρειών. Την πρώτη θέση έχει η γαλλική DANONE -μέσω της ισπανικής θυγατρικής της, Danone Esraña- ενώ ακολουθεί η Senoble Esraña. Κατά το 2022, η ισπανική παραγωγή γιαουρτιού και γάλακτος που έχει υποστεί ζύμωση ανήλθε στους 1,054 εκατ. τόνους, έναντι 982 χιλ. τόνων το 2021 (αύξηση 7,4%). Επισημαίνεται ότι το γιαούρτι είναι το γαλακτοκομικό προϊόν με τη μεγαλύτερη κατανάλωση στην Ισπανία από απόψεως όγκου. Μεταξύ των τύπων γιαουρτιού, το γιαούρτι με "Bífidus" είναι το προτιμώμενο είδος μεταξύ των ισπανικών νοικοκυριών.

Στην ισπανική αγορά, έντονη είναι η παρουσία γιαουρτιών με ένδειξη στην συσκευασία τους των όρων «yogur griego» ή «estilo griego» (ελληνικού τύπου), όπως υψηλή είναι και η ζήτηση των προϊόντων αυτών, από πλευράς του ισπανικού καταναλωτικού κοινού. Βλ. και επισημάνσεις μας σε άλλο τμήμα της παρούσας μελέτης.

4. ΤΙΜΕΣ

Οι μέσες τιμές στην ισπανική αγορά το 2023 κυμάνθηκαν από 98 λεπτά για το σύνολο των κατηγοριών του γάλακτος και έως 4,70 ευρώ (κατά μέσο όρο) για τα παράγωγα γάλακτος. Στο γάλα, τις πλέον αυξημένες τιμές εμφάνισαν οι υποκατηγορίες του γάλακτος σε σκόνη (17,84 ευρώ το κιλό), του συμπυκνωμένου γάλακτος (4,65 ευρώ το λίτρο), του φρέσκου γάλακτος σε γυάλινο μπουκάλι (3,78 ευρώ το λίτρο), του γάλακτος εβαπορέ (3,36 ευρώ το λίτρο) και του συνόλου των λοιπών ειδών γάλακτος (8,12 ευρώ το λίτρο, περιλαμβάνει προφανώς γάλατα με πρόσθετες ουσίες). Από τα παράγωγα γάλακτος, τις πλέον αυξημένες τιμές παρουσίασε το 2023 το βούτυρο (10,44 ευρώ το κιλό), τα τυριά (9,52 ευρώ το κιλό) με πλέον ακριβές υποκατηγορίες τα πρόβεια τυριά (14,27 ευρώ το κιλό), τα μπλε τυριά (14,25 ευρώ το κιλό), τα κατσικίσια τυριά (13,25 ευρώ το κιλό), τα τυριά με ζύμωση (12,80 ευρώ το κιλό), το εμπλουτισμένο γιαούρτι (5,97 ευρώ το κιλό). Στον κατωτέρω πίνακα διακρίνονται οι μέσες τιμές των υποκατηγοριών γάλακτος και γαλακτοκομικών στην ισπανική αγορά το 2023, τόσο για το σύνολο της χώρας όσο και κατά τις κυριότερες Αυτόνομες Κοινότητες, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων.

Μέση τιμή κατανάλωσης ανά κιλό ή λίτρο	Ισπανία	Καταλονία	Βαλεαρίδες	Βαλένθια	Ανδαλουσία	Μαδρίτη	Καστίλη Μάντσα	Καστίλη Λεόν	Γαλικία	Αστούριας	Χώρα Βάσκων	Κανάρια
Σύνολο γάλακτος	0,98	1,01	0,99	0,99	0,96	0,96	0,97	0,96	0,99	0,99	0,99	1,03
Παστεριωμένο γάλα	1,09	1,19	1,04	1,07	1,01	1,04	1,06	1,11	1,11	1,04	1,19	1,04
Αποστειρωμένο γάλα	0,98	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,97	0,96	0,99	0,99	0,98	1,03
Νωπό γάλα	1,03	1,05	0,99	1,07	0,97	1,01	1,16	1,05	0,99	0,99	0,97	
Γάλα σε γυάλινο μπουκάλι	3,78	4,53		4,53	3,50	4,94	2,16			3,20	3,84	3,58
Γάλα σε πλαστικό μπουκάλι	1,06	1,12	1,02	1,04	1,04	1,02	1,03	1,07	1,05	1,09	1,09	1,15
Γάλα σε κούτα (Χ6)	0,97	0,99	0,98	0,98	0,96	0,95	0,96	0,95	0,98	0,98	0,98	1,00
Γάλα σε θήκη (Χ6)	0,70	2,00			0,64	1,30		2,00	0,95			
Εμφιαλωμένο γάλα	0,98	1,01	0,99	0,98	0,96	0,96	0,97	0,96	0,99	0,99	0,99	1,03
Πλήρες γάλα	0,99	1,05	0,99	0,97	0,96	0,97	0,97	0,97	0,99	0,98	1,01	1,02
Αποβουτυρωμένο γάλα	0,97	0,98	0,96	0,99	0,98	0,95	0,97	0,94	0,95	0,99	0,97	1,03
Ημιαποβουτυρωμένο γάλα	0,98	1,00	1,00	0,99	0,96	0,96	0,96	0,97	1,02	1,01	0,98	1,03
Κατσικίσιο γάλα	1,81	1,77	2,09	1,69	1,86	1,78	1,58	1,79	1,86	1,97	1,68	1,90
Γάλα χωρίς λακτόζη	1,05	1,06	1,05	1,07	1,03	1,01	1,03	1,04	1,06	1,09	1,11	1,08
Εμπλουτισμένο γάλα	1,03	1,03	1,00	1,06	1,06	0,99	1,03	1,00	1,03	1,05	1,02	1,04
Σύνολο λοιπά γάλατα	8,12	8,63	5,00	7,17	7,34	10,13	9,93	8,98	7,18	8,30	8,53	5,29
Συμπυκνωμένο γάλα	4,65	4,70	4,64	4,52	4,56	4,79	4,66	5,04	5,19	5,51	4,85	4,21
Γάλα σε σκόνη	17,84	18,70	10,38	16,54	17,64	17,45	20,53	19,25	14,42	21,89	17,06	10,22
Γάλα εβαπορέ	3,36	3,62	3,05	3,09	3,19	3,27	3,47	3,46	3,67	3,35	3,36	3,56
Παρασκευάσματα γάλακτος	1,50	1,59	1,56	1,35	1,44	1,56	1,49	1,60	1,55	1,53	1,61	1,49
Παράγωγα γάλακτος	4,70	5,12	4,86	4,90	4,34	4,72	4,37	4,41	4,78	4,51	4,53	5,16
Smoothies γάλακτος	1,81	2,14	1,69	1,74	1,69	1,74	1,49	1,83	1,94	2,01	2,16	1,59
Smoothies γιαουρτιού	2,04	2,04	1,85	1,94	1,88	2,02	1,96	2,25	2,07	2,72	2,44	2,15
Γάλατα με ζύμωση	2,71	2,92	2,94	2,64	2,52	2,71	2,41	2,59	2,98	2,85	2,82	2,71
Γιαούρτι	2,35	2,61	2,51	2,28	2,15	2,34	2,16	2,27	2,56	2,37	2,31	2,45
Γιαούρτι με πρόσθετα	2,98	3,13	3,18	2,96	2,79	3,13	2,82	2,94	3,09	3,02	2,95	2,95
Γιαούρτι χωρίς πρόσθετα	2,15	2,46	2,25	2,07	1,92	2,10	1,91	2,05	2,39	2,16	2,12	2,26
Φυσικό γιαούρτι	1,98	2,29	2,13	1,88	1,75	1,88	1,70	1,92	2,30	1,98	1,89	2,19
Γιαούρτι με γεύσεις	1,93	2,24	1,83	1,90	1,76	1,85	1,76	1,97	2,33	2,02	1,88	1,92
Γιαούρτι με φρούτα	2,93	3,09	3,04	3,02	2,55	3,02	2,47	3,05	3,03	3,12	3,11	3,28
Απαχο γιαούρτι	2,21	2,41	2,31	2,09	2,05	2,24	2,02	2,05	2,32	2,38	2,17	2,26
Εμπλουτισμένο γιαούρτι	5,97	6,11	6,53	5,44	6,10	5,60	5,53	5,84	5,84	5,84	6,75	6,56
Λοιπά γιαούρτια	2,90	3,01	2,86	2,73	2,82	2,93	2,84	2,88	3,03	2,94	2,88	3,10
Γιαούρτι χωρίς λακτόζη	3,95	4,19	4,26	3,85	3,77	3,90	3,58	3,74	3,89	4,50	4,06	4,42

Μέση τιμή κατανάλωσης ανά κιλό ή λίτρο	Ισπανία	Καταλονία	Βαλεαρίδες	Βαλένθια	Ανδαλουσία	Μαδρίτη	Καστίλη Μάντσα	Καστίλη Λεόν	Γαλικία	Αστούριας	Χώρα Βάσκων	Κανάρια
Γάλα με Bifidus	3,33	3,47	3,20	3,18	3,37	3,26	3,07	3,03	3,66	3,61	3,36	3,32
Λοιπά γάλατα με ζύμωση	3,95	4,10	4,67	3,86	3,65	4,03	3,40	3,55	4,46	4,52	4,42	3,49
Γάλα με ζύμωση χωρίς λακτόζη	4,07	4,23	4,49	3,85	4,08	4,07	3,71	3,77	3,95	4,69	4,50	4,44
Βούτυρο	10,44	11,00	9,77	10,03	10,01	10,30	10,55	10,99	10,80	11,09	11,08	10,32
Βούτυρο ελαφρύ	11,86	11,23	11,06	12,34	11,15	12,76	11,62	12,26	12,80	13,13	11,78	11,17
Βούτυρο φυσικό	10,25	10,98	9,64	9,73	9,87	9,90	10,31	10,83	10,56	10,84	10,96	10,20
Τυρί	9,52	10,15	10,06	9,54	9,27	9,32	9,32	9,13	9,19	9,42	9,39	9,75
Νωπό τυρί	6,70	7,23	6,82	6,64	6,36	6,61	5,90	6,05	6,38	6,46	6,47	8,43
Τυρί ελαφρύ	4,75	5,02	5,05	4,75	4,47	4,82	4,34	4,50	5,06	5,05	4,68	4,98
Τυρί χωρίς αλάτι	8,45	7,85	8,04	6,94	10,69	6,68	5,16	6,14	9,13	7,28	10,52	7,48
Τυρί χαμηλό αλάτι	9,14	8,78	8,39	10,02	10,15	9,07	9,26	7,96	8,11	7,52	9,29	9,15
Τυρί με ασβέστιο	2,50	2,55	2,12	2,71	2,33	2,35	2,13	2,46	3,05	3,03	2,85	2,13
Λειωμένο τυρί	7,57	7,87	7,19	8,24	6,55	7,56	7,12	6,93	9,06	8,93	6,67	8,86
Μαλακό τυρί	9,21	9,76	9,26	8,90	8,98	8,92	9,86	9,33	8,77	11,14	10,16	8,21
Ημιζυμωμένο τυρί	11,40	12,27	11,68	11,15	11,32	11,13	11,56	11,35	10,51	11,26	12,18	10,60
Τυρί με ζύμωση	12,80	13,37	12,29	12,90	12,46	12,90	13,51	12,58	11,64	12,42	12,79	13,79
Τυρί σε μπάλες	11,69	11,68	11,57	11,64	11,49	11,41	11,93	12,23	11,16	13,50	12,98	10,56
Έμενταλ, γραβιέρα	10,04	10,24	11,11	10,02	9,90	9,88	9,63	9,46	9,82	10,58	10,11	10,85
Μπλε τυρί	14,25	14,62	15,02	13,40	14,15	14,43	14,14	14,42	14,45	13,89	15,02	15,82
Λοιπά είδη τυριού	10,26	10,68	10,65	10,17	9,99	10,18	9,94	10,34	10,20	10,46	10,70	9,92
Κατσικίσιο τυρί	13,25	14,08	14,31	12,93	12,87	13,12	12,81	13,29	13,14	13,38	13,83	12,74
Πρόβειο τυρί	14,27	15,27	14,36	13,85	13,91	14,17	14,23	14,02	13,54	14,13	14,62	14,42
Αγελαδινό τυρί	10,26	10,91	11,24	9,85	9,87	10,22	9,62	10,30	10,10	11,41	10,62	9,38
Τυρί λοιπά γάλατα	8,66	9,15	9,03	8,87	8,43	8,55	8,31	8,27	8,28	8,56	8,42	8,83
Τυρί χωρίς λακτόζη	11,23	12,10	9,64	11,48	10,95	11,27	11,07	11,38	10,98	11,44	12,14	9,76
Παγωτά και τάρτες	4,74	5,50	4,47	4,56	4,33	4,88	4,42	4,67	4,68	4,88	5,41	4,50
Παγωτά	4,58	5,34	4,38	4,36	4,18	4,65	4,30	4,53	4,67	4,80	4,99	4,34
Τάρτες	5,83	6,53	5,05	6,04	5,41	6,45	5,15	5,28	4,76	5,27	8,24	6,40
Κρέμα γάλακτος	3,92	4,23	3,77	3,77	3,58	3,88	3,84	4,00	4,21	4,41	3,98	4,07
Κρέμα σοκολάτας	2,92	3,20	3,86	2,97	2,88	3,00	2,66	2,90	2,72	2,67	2,84	2,80
Γλυκίσματα κρέμας	3,67	3,73	3,56	4,19	3,40	3,54	3,31	3,84	3,56	3,95	3,83	3,48
Λοιπά παράγωγα γάλακτος	3,60	3,80	4,24	3,83	3,56	3,48	3,69	3,33	3,56	3,90	3,46	3,47
Λοιπά παράγωγα χωρίς λακτόζη	5,89	5,93	6,16	6,10	5,66	5,99	5,54	5,69	5,05	6,02	6,14	6,15

5. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το 2023, τα ισπανικά νοικοκυριά κατανάλωσαν 1,495 εκατ. τόνους και 7,022 δισ. ευρώ σε αξίες γαλακτοκομικών προϊόντων (γιαούρτι, τυριά, βούτυρο, κρέμα, ροφήματα ή παγωτό), έναντι 1,502 εκατ. τόνων γαλακτοκομικών το 2022, αξίας 6,244 δισ. ευρώ, που αντιπροσώπευσε μία μείωση σε ποσότητες (της τάξεως του 0,5%) αλλά άνοδο σε αξίες (κατά 12,5%).

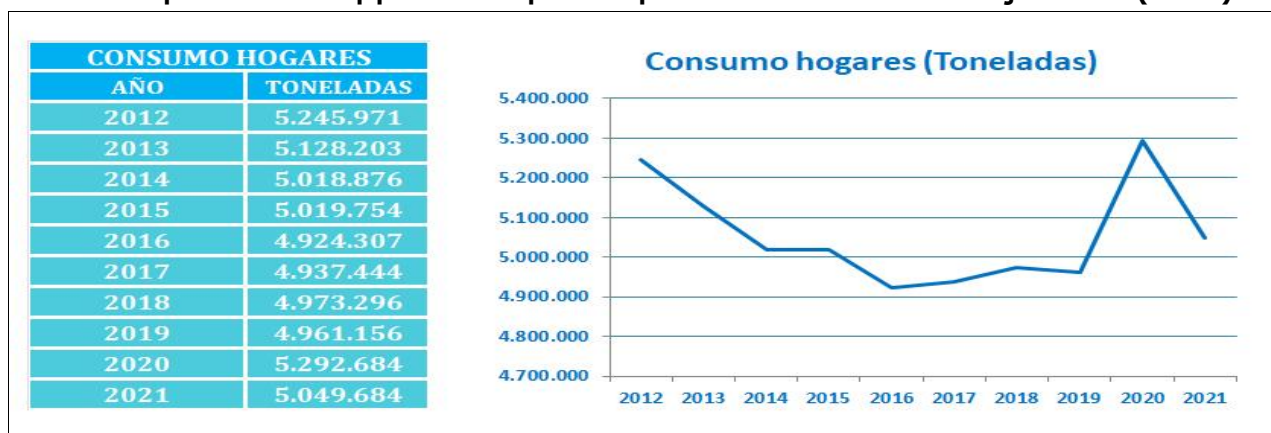
Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Υπουργείου Γεωργίας για την κατανάλωση τροφίμων στην Ισπανία το 2023, τα γιαούρτια και τα γάλατα που έχουν υποστεί ζύμωση αντιπροσωπεύουν το 39,1% της κατανάλωσης γαλακτοκομικών προϊόντων στα ισπανικά νοικοκυριά, ακολουθούμενα από το τυρί, με ποσοστό 23,9% επί του συνόλου.

Την πρώτη θέση κατανάλωσης γαλακτοκομικών προϊόντων το 2023 καταλαμβάνει παραδοσιακά το γάλα με 2,916 εκατ. τόνους και ακολουθούν το γιαούρτι (417,43 χιλ. τόνους), τα τυριά (357,30 χιλ. τόνους), καθώς και το παγωτό (139,53 χιλ. τόνους). Τελευταία έρχονται η κρέμα γάλακτος (45,18 χιλ. τόνοι), το βούτυρο (17,11 χιλ. τόνοι) καθώς και άλλα προϊόντα γάλακτος συμπυκνωμένα με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης και άλλων γλυκαντικών.

Οι παρακάτω πίνακες δείχνουν τα στοιχεία κατανάλωσης των νοικοκυριών για διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα, μαζί με την κατά κεφαλήν κατανάλωσή τους. Οι 3 πιο σχετικές κατηγορίες γαλακτοκομικών προϊόντων είναι το υγρό γάλα, το γιαούρτι και τα γάλατα που έχουν υποστεί ζύμωση, καθώς και το τυρί. Όλες οι υποκατηγορίες τους έχουν υποστεί πτώση, τόσο σε όγκο όσο και σε κατά κεφαλήν κατανάλωση, τα τελευταία χρόνια, αν και ορισμένες από αυτές αρχίζουν να δείχνουν σημάδια ανάκαμψης.

Σύμφωνα με στοιχεία του 2021, το ημιαποβουτυρωμένο γάλα προτιμάται από τους καταναλωτές στην Ισπανία, ενώ ακολουθούν το αποβουτυρωμένο και το πλήρες γάλα.

Οικιακή κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων από το 2012 έως το 2021 (τόνοι)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

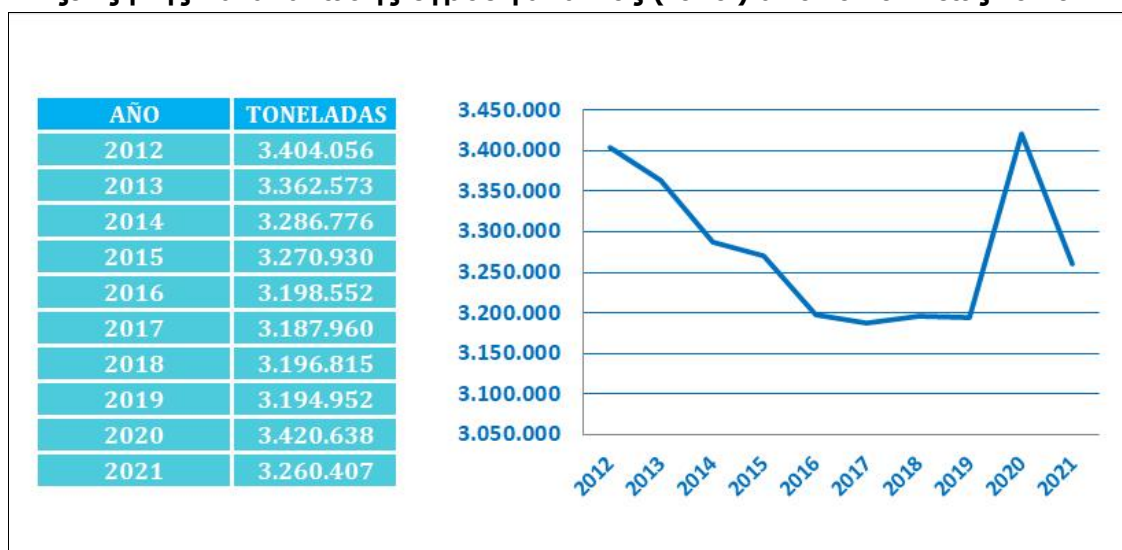
Οικιακή κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων (τόνοι και κιλά κατά κεφαλήν) από το 2012 έως το 2021

CONSUMO HOGARES PRODUCTOS LÁCTEOS (Toneladas y Kg. per cápita)										
Categoría de producto	2012		2013		2014		2015		2016	
	Total	Per cápita	Total	Per cápita	Total	Per cápita	Total	Per cápita	Total	Per cápita
Leche líquida	3.404.057	73,88	3.362.573	74,18	3.286.777	73,32	3.270.930	73,32	3.198.552	72,85
Yogur y LF	724.174	15,70	704.394	15,54	687.973	15,32	680.442	15,25	673.435	15,36
Queso	365.794	7,95	365.018	8,05	347.764	7,77	346.965	7,78	351.994	8,02
Nata	44.084	0,96	47.478	1,05	46.386	1,05	45.789	1,02	45.757	1,07
Mantequilla	13.872	0,30	14.059	0,32	14.037	0,33	13.654	0,31	13.913	0,33
Otros prod. lácteos (*)	614.191	13,31	634.682	13,98	635.938	14,18	661.974	14,82	640.656	14,59
TOTAL	5.166.172	112,10	5.128.203	113,12	5.018.876	111,97	5.019.754	112,50	4.924.307	112,22

CONSUMO HOGARES PRODUCTOS LÁCTEOS (Toneladas y Kg. per cápita)										
Categoría de producto	2017		2018		2019		2020		2021	
	Total	Per cápita	Total	Per cápita	Total	Per cápita	Total	Per cápita	Total	Per cápita
Leche líquida	3.187.960	69,91	3.196.815	69,82	3.194.952	69,27	3.420.638	73,99	3.260.407	70,42
Yogur y LF	660.162	14,46	666.904	14,58	664.932	14,44	694.862	15,04	660.693	14,29
Queso	349.479	7,66	354.415	7,74	359.935	7,80	406.861	8,80	362.963	7,85
Nata	44.866	0,97	47.442	1,05	46.617	1,02	56.858	1,21	49.334	1,07
Mantequilla	14.587	0,32	15.562	0,35	15.895	0,34	21.081	0,47	18.607	0,40
Otros prod. lácteos (*)	680.390	14,92	692.158	15,11	678.825	14,76	692.384	14,98	697.680	15,07
TOTAL	4.937.444	108,27	4.973.296	108,27	4.961.156	107,85	5.292.684	114,56	5.049.684	109,06

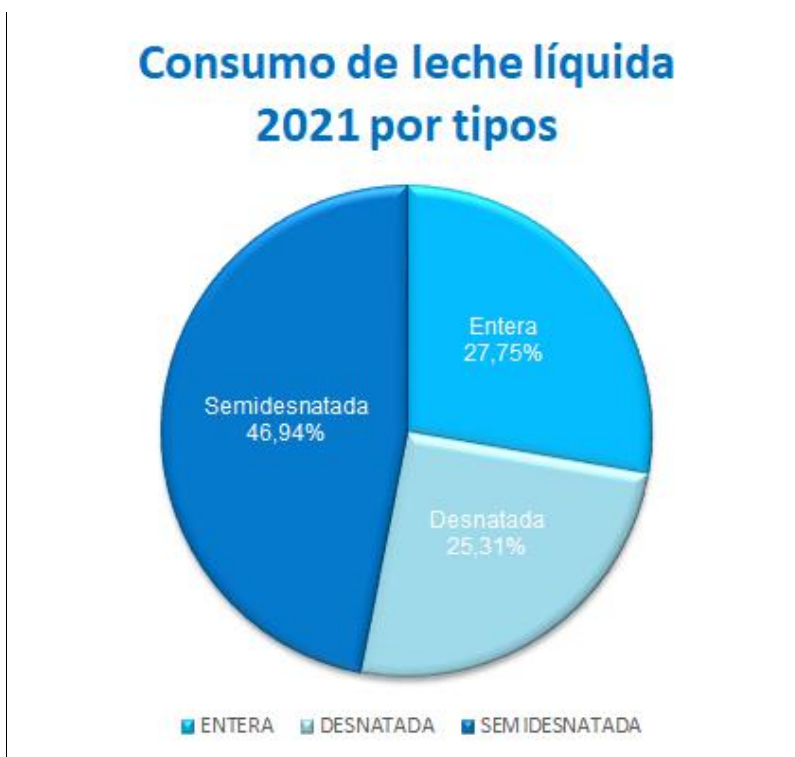
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Leche líquida= υγρό γάλα, Yogur & LF= γιαούρτι και γάλα με ζύμωση, queso= τυρί, nata= κρέμα γάλακτος, mantequilla= βούτυρο, otros: λοιπά

Κατανάλωση γάλακτος Εξέλιξη της κατανάλωσης υγρού γάλακτος (τόνοι) από το 2012 έως το 2021

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Κατανάλωση υγρού γάλακτος το 2021 ανά τύπο

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Entera= πλήρες, desnatada= αποβουτυρωμένο, semi desnatada= ημιαποβουτυρωμένο

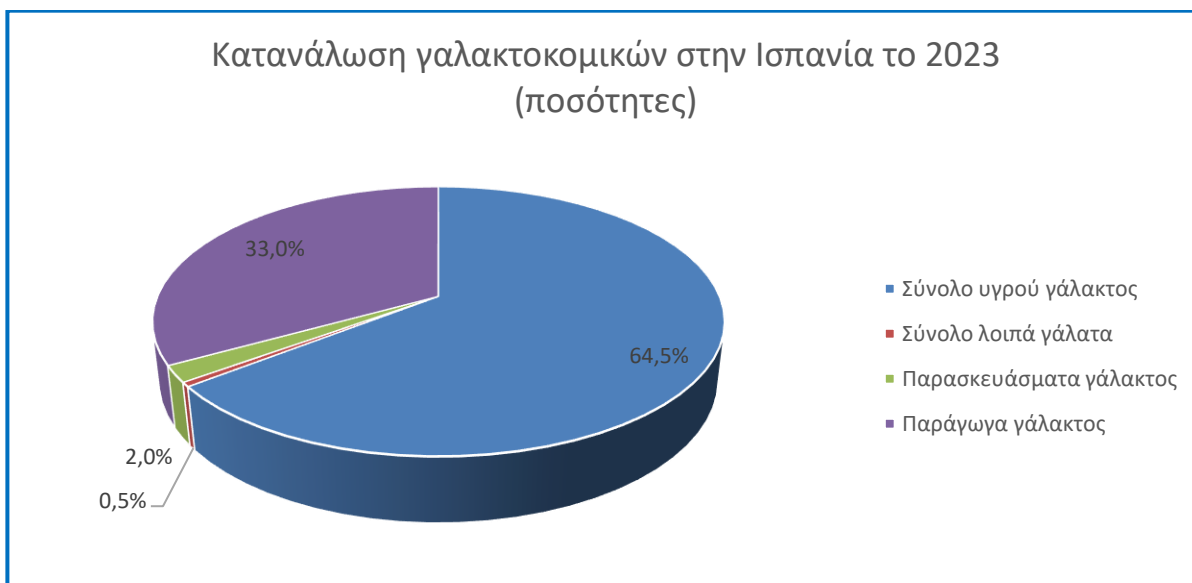
Η μέση ετήσια πρόσληψη ανά άτομο των συνολικών γαλακτοκομικών προϊόντων το 2023 ήταν **32,3 κιλά**, με μείωση κατά 1,1% σε σχέση με τα 32,66 κιλά που απορροφήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2022. Από την υψηλότερη στη χαμηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση ανά τύπο γαλακτοκομικού προϊόντος, τα γιαούρτια και το τυρί βρίσκονται στην κορυφή. Συγκεκριμένα, οι Ισπανοί κατανάλωσαν το 2023, κατά μέσο όρο ανά άτομο, 12,64 κιλά γιαούρτι και γάλα που έχει υποστεί ζύμωση και 7,72 κιλά τυριού.

Ειδικότερα όσον αφορά τα γιαούρτια, τα προβιοτικά γιαούρτια χωρίς πρόσθετα αποτελούν την κύρια κατηγορία καταναλισκόμενων γιαουρτιών με 75,4% επί του συνολικού όγκου πωλήσεων και 68,8% της αξίας, ακολουθούμενα από τα γιαούρτια με πρόσθετα (24,6% και 31,2% αντίστοιχα). Τα γιαούρτια με γεύσεις κατείχαν το 2023 το 22,1% του όγκου και το 18,1% της κατανάλωσης, τα άπαχα κατείχαν μερίδια 18,7% και 17,6% αντίστοιχα, τα φυσικά γιαούρτια μερίδια 26% και 21,9% αντίστοιχα.

Στην κατηγορία των τυριών, το 2023 τα μεγαλύτερα μερίδια σε αξίες κατείχαν τα τυριά με μερική ζύμωση με 34,6%, ενώ τα με ζύμωση κατείχαν μερίδιο 6,8%, τα νωπά τυριά μερίδιο 18,6%, οι δε λοιποί τύποι τυριών το 19,2%. Τα πρόβεια τυριά κατείχαν το 10,4%, τα αγελαδινά το 11,4%, τα κατσικίσια το 9,2%, ενώ τα τυριά από άλλους τύπους γάλακτος το 68,9%. Από πλευράς

όγκων κατανάλωσης, το μεγαλύτερο μερίδιο το 2023 κατείχαν τα τυριά με μερική ζύμωση (28,9%), τα με ζύμωση είχαν μερίδιο 5,1%, τα νωπά τυριά 26,4%, οι δε λοιποί τύποι τυριών μερίδιο 17,8%. Τα πρόβεια τυριά κατείχαν το 7%, τα αγελαδινά το 10,6%, τα κατσικίσια το 6,6%, ενώ τα τυριά από άλλους τύπους γάλακτος το 75,8%.

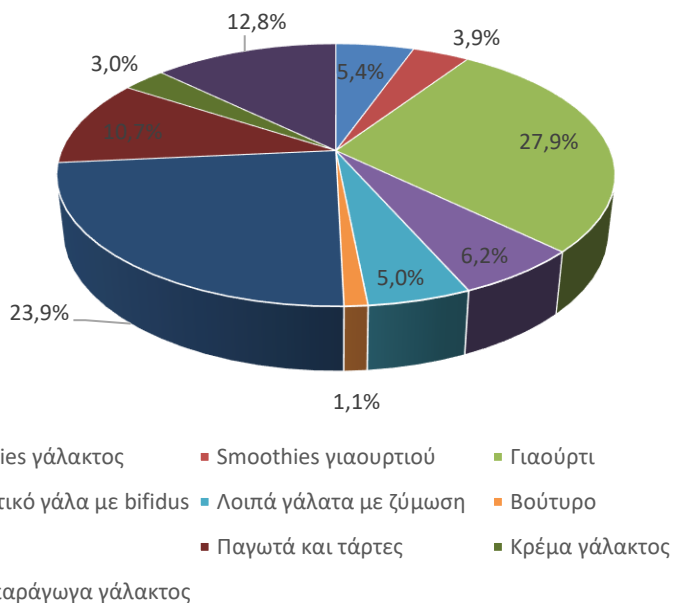
Στο κατωτέρω γράφημα βλέπουμε τη σημαντικότητα των διαφορετικών κατηγοριών γαλακτοκομικών προϊόντων στην κατανάλωση των ισπανικών νοικοκυριών σε ποσότητες, με βάση στοιχεία του 2023.

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Στο κατωτέρω γράφημα βλέπουμε τη σημαντικότητα των διαφορετικών κατηγοριών παραγώγων γάλακτος στην κατανάλωση των ισπανικών νοικοκυριών σε ποσότητες, με βάση στοιχεία του 2023.

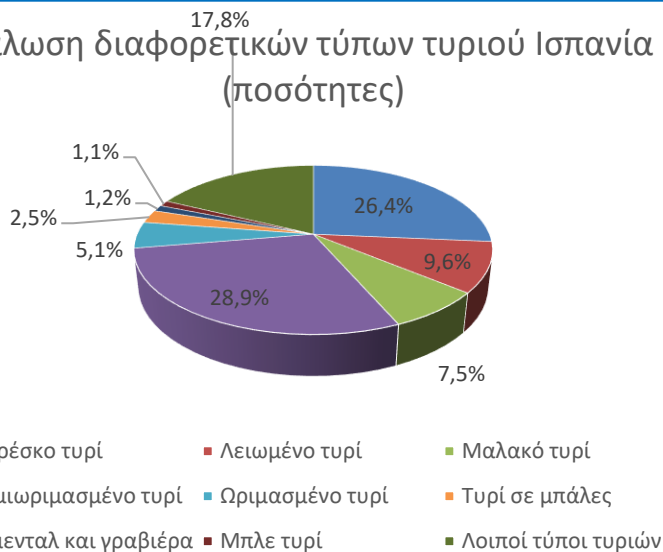
Κατανάλωση παραγώγων γάλακτος στην Ισπανία το 2023 (ποσότητες)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

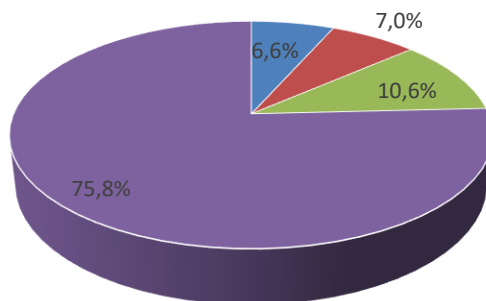
Στα κατωτέρω γραφήματα βλέπουμε τη σημαντικότητα των διαφορετικών κατηγοριών τυριών στην κατανάλωση των ισπανικών νοικοκυριών σε ποσότητες, με βάση στοιχεία του 2023.

Κατανάλωση διαφορετικών τύπων τυριού Ισπανία 2023 (ποσότητες)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Κατανάλωση διαφορετικών τύπων τυριού Ισπανία 2023
(προέλευση γάλακτος, ποσότητες)

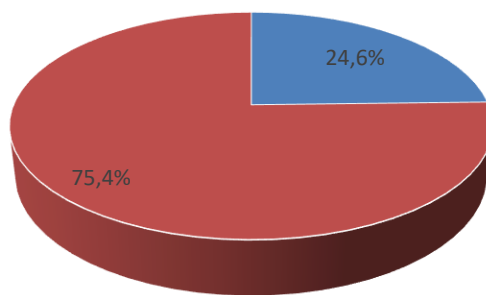

■ Κατσικίσιο τυρί ■ Πρόβειο τυρί ■ Αγελαδινό τυρί ■ Λοιπά τυριά

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Στα κατωτέρω γραφήματα βλέπουμε τη σημαντικότητα των διαφορετικών κατηγοριών γιαουρτιών στην κατανάλωση των ισπανικών νοικοκυριών σε ποσότητες, με βάση στοιχεία του 2023.

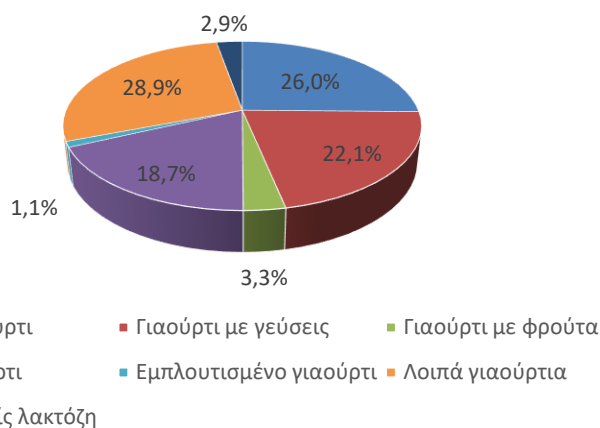
Κατανάλωση διαφορετικών τύπων γιαουρτιού Ισπανία 2023
(ποσότητες)

■ Γιαούρτι με πρόσθετα ■ Γιαούρτι χωρίς πρόσθετα

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Κατανάλωση διαφορετικών τύπων γιαουρτιού Ισπανία 2023 (ποσότητες)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Η κατά κεφαλήν κατανάλωση γάλακτος σε υγρή μορφή όλων των τύπων (παστεριωμένο, φρέσκο, σε διαφορετικούς τύπους συσκευασιών, πλήρες ή αποβουτυρωμένο κλπ.) ανήλθε το 2023 σε 63,01 λίτρα ανά άτομο, ενώ η συνολική δαπάνη των νοικοκυριών για αγορά γάλακτος ήταν το 2023 της τάξεως των 2,859 δισ. ευρώ (αύξηση 14,1%% έναντι του 2022), με ετήσια αύξηση της μέσης τιμής κατά 16,7% στα €0,98 / κιλό. Η κατανάλωση παραγώγων γάλακτος μειώθηκε το 2023 κατά 0,5% σε ποσότητα, αυξήθηκε ωστόσο σε αξία κατά 12,5%, αντιπροσωπεύοντας το 33% του συνολικού όγκου γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων που καταναλώθηκαν και το 68,8% της συνολικής αξίας που δαπανήθηκε, αντίστοιχα. Όσον αφορά τα τυριά, η κατανάλωσή τους αυξήθηκε το 2023 κατά 13,2% σε αξία και κατά 2,4% σε ποσότητα σε σύγκριση με το 2022. Αύξηση παρουσίασε το 2023 η κατανάλωση στην κατηγορία των γιαουρτιών κατά 14,1% σε αξίες και κατά 1,06% σε ποσότητες, ενώ στην κατηγορία των παγωτών και ταρτών καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 15,7% σε αξίες και κατά 0,87% σε ποσότητες. Η κατανάλωση λοιπών παραγώγων γάλακτος παρουσίασε το 2023 άνοδο κατά 17% σε αξίες και κατά 8,3% σε ποσότητες.

Η μέση ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση παραγώγων γάλακτος το 2023 ανήλθε σε 32,30 κιλά, τυριών σε 7,72 κιλά, γιαουρτιών σε 9,02 κιλά και παγωτών / ταρτών σε 3,45 κιλά. Οι σημαντικότεροι καταναλωτές παραγώγων γάλακτος ανήκαν το 2023 στην ηλικιακή ομάδα άνω των 55 ετών, οι οποίοι καταναλώνουν αρκετά πάνω από το μέσο όρο ετήσιας κατά κεφαλή κατανάλωσης, με 40,5 κιλά, ενώ ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα άνω των 50 ετών με 35,8 κιλά. Η ανώτερη εισοδηματική τάξη το 2023 αντιπροσώπευε σε αξίες το 27,1% της συνολικής κατανάλωσης παραγώγων γάλακτος, ακολουθούμενη από την μεσαία με ποσοστό 25,1%, την κατώτερη με ποσοστό 18,4%, την μεσαία ανώτερη με ποσοστό 15,8% και την μεσαία-κατώτερη με ποσοστό 13,6% της συνολικής κατανάλωσης. Η κατώτερη εισοδηματική τάξη εμφάνισε το 2023 την υψηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση με 39,90 κιλά.

Γεωγραφικά, οι κάτοικοι της Αστούριας καταγράφουν το 2023 την υψηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση παραγώγων γάλακτος, με πρόσληψη 39,68 κιλά ανά άτομο ετησίως, υπερβαίνοντας σημαντικά τον μέσο όρο της αγοράς. Σε ανάλογη κατάσταση υψηλής κατά κεφαλήν κατανάλωσης ιχθυηρών βρίσκονται οι κάτοικοι των Κοινοτήτων Βαlearίδων (38,6 κιλά), Καναρίων Νήσων (36,6 κιλά), Καταλονίας (34,57 κιλά), Χώρας Βάσκων (34,2 κιλά) και Γαλικίας (34,1 κιλά). Στα τυριά, την υψηλότερη κατά κεφαλή κατανάλωση έχουν οι Κανάριες Νήσοι (10,61 κιλά), οι Βαlearίδες (9,06 κιλά), η Καταλονία και η Βαλένθια (8,54 κιλά), η Μούρθια (8,45 κιλά), η Γαλικία (8,3 κιλά) και η Αστούριας (8,16 κιλά). Στα γιαούρτια, σημαντικότερη κατά κεφαλή κατανάλωση καταγράφηκε το 2023 στην Αστούριας (12,99 κιλά), στη Ναβάρρα (12,09 κιλά), στη Χώρα Βάσκων (11,08 κιλά), στη Γαλικία (10,89 κιλά) και στην Κανταβρία (10,71 κιλά).

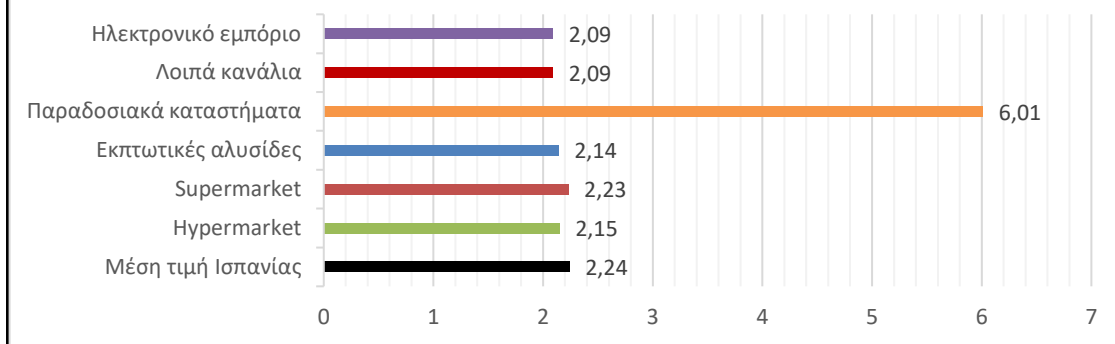
6. ΔΙΑΝΟΜΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Το 2023, το 58,9% του συνόλου γάλακτος και παραγώγων αυτού στην Ισπανία διατέθηκε μέσω σουπερμάρκετ, με τη μέση τιμή να είναι χαμηλότερη από τα περισσότερα από τα λοιπά κανάλια διανομής, στα 2,23 ευρώ ανά κιλό. Επίσης, σημαντικά μερίδια μεταξύ των καναλιών διανομής κατέχουν οι εκπωτικές αλυσίδες και οι αλυσίδες υπεραγορών, με ποσοστά 16,8% και 16,5% αντίστοιχα και μέσες τιμές διάθεσης των προϊόντων στα 2,14 και στα 2,15 ευρώ αντίστοιχα.

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

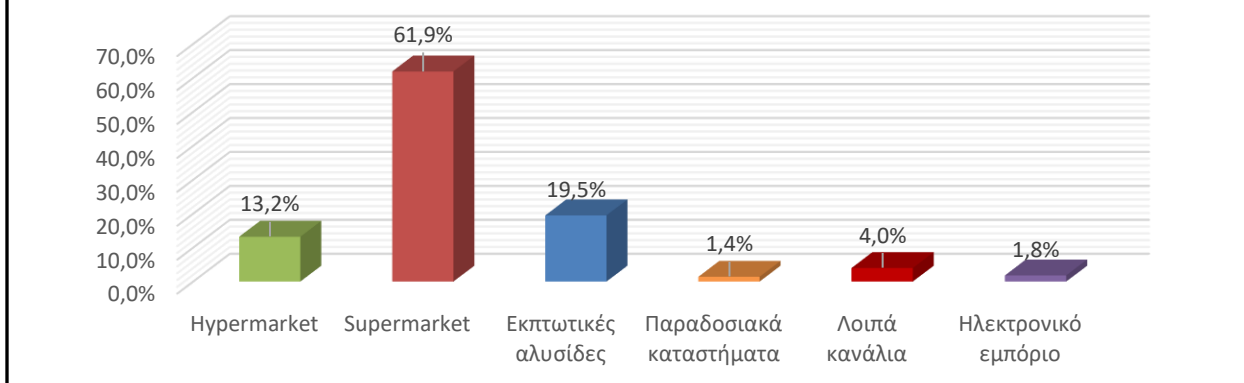
Μέση τιμή γάλακτος-γαλακτοκομικών ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό 2023

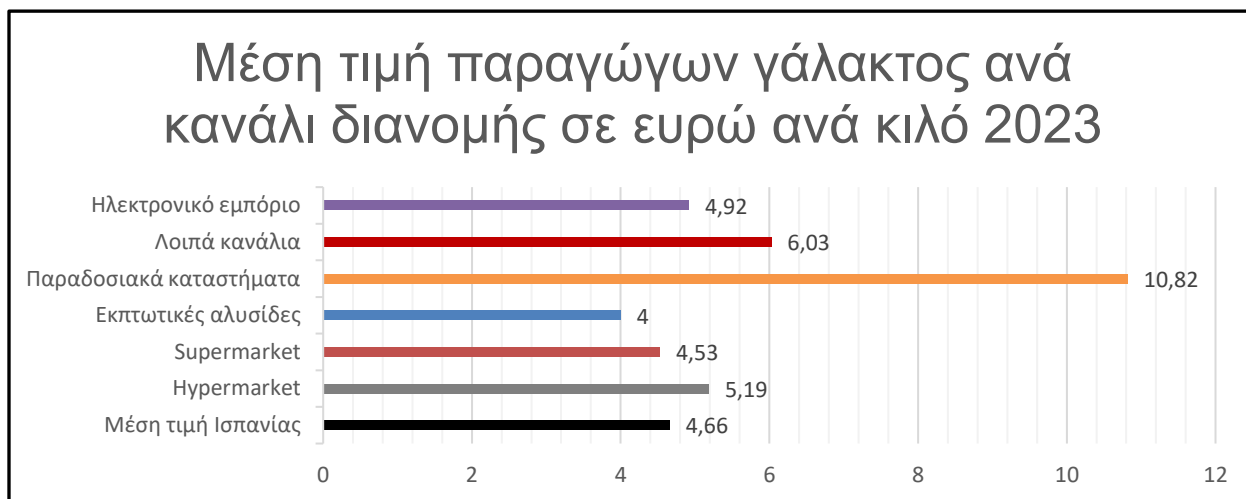
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Όσον αφορά τα παράγωγα γάλακτος, οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ κατέχουν ηγετικό μερίδιο στη διανομή με 61,9%, ακολουθούμενες από τις εκπαιδευτικές αλυσίδες με μερίδιο 19,5% και τις αλυσίδες υπεραγορών με μερίδιο 13,2%. Η μέση τιμή πώλησης παραγώγων γάλακτος ανήλθε το 2023 στα 4,66 ευρώ / κιλό. Στα σούπερ μάρκετ η μέση τιμή ανήλθε σε 4,53 ευρώ / κιλό ενώ στις εκπαιδευτικές αλυσίδες στα 4 ευρώ / κιλό και στις υπεραγορές στα 5,19 ευρώ / κιλό.

Κατανομή καναλιών διανομής παραγώγων γάλακτος 2023

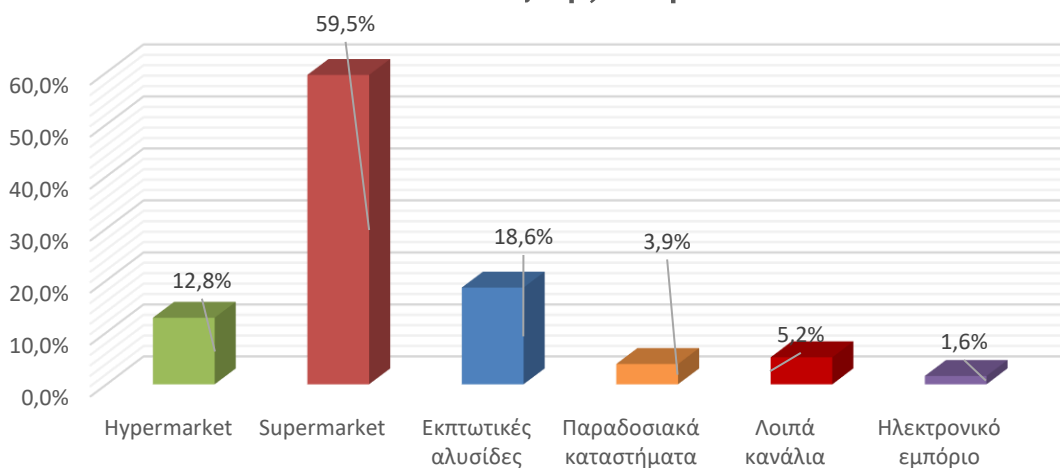
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

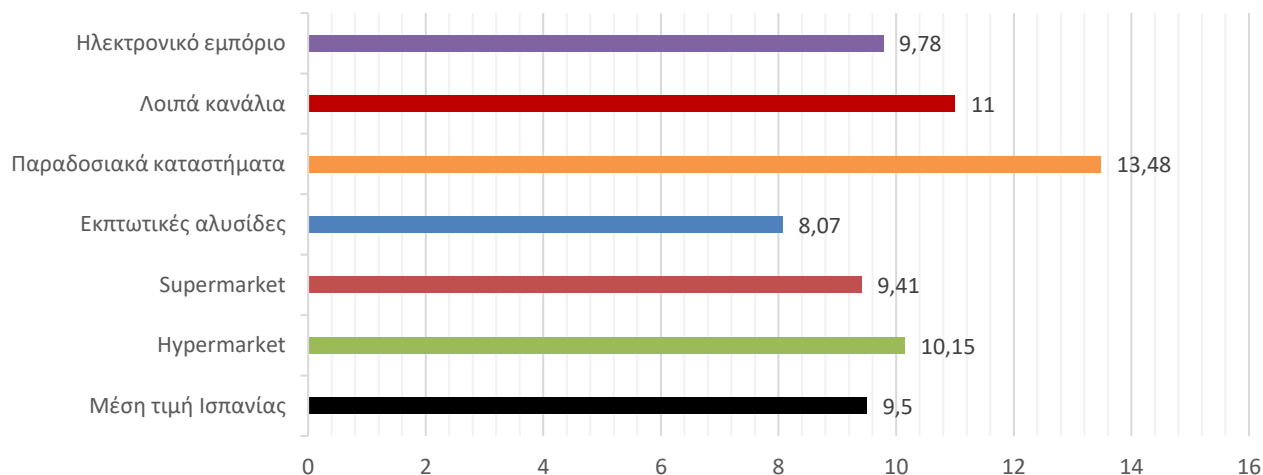
Στα τυριά, από απόψεως καναλιών διανομής υπερτερούν και εδώ οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ με μερίδιο 59,5%, ακολουθούμενες από τις εκπτωτικές αλυσίδες (μερίδιο 18,6%) και τις υπεραγορές (μερίδιο 12,8%), με μέσες τιμές διάθεσης στα 9,41 ευρώ, 8,07 ευρώ και 10,15 ευρώ το κιλό, αντίστοιχα.

Κανάλια διανομής τυριών 2023

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

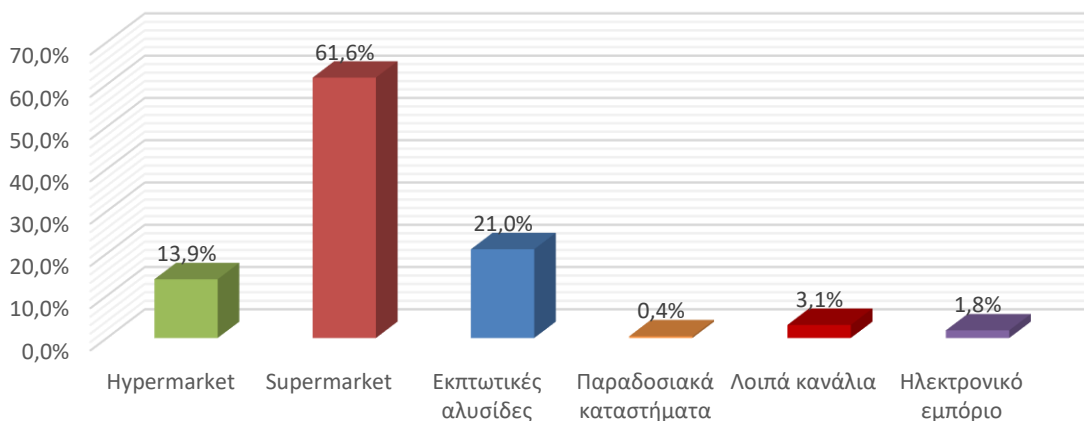
Μέση τιμή τυριών ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό 2023

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

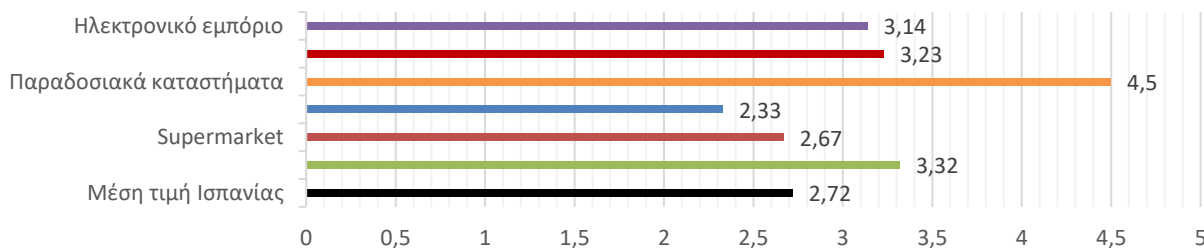
Στα γιαούρτια, το 61,6%) των προϊόντων διατέθηκε το 2023 στα καταστήματα σούπερ μάρκετ σε μέση τιμή 2,67 ευρώ ανά κιλό. Τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ ακολουθούν από απόψεως μεριδίων αγοράς οι εκπωτικές αλυσίδες (μερίδιο 21%) και οι υπεραγορές (μερίδιο 13,9%).

Κατανομή καναλιών διανομής γιαουρτιού / γάλακτος με ζύμωση 2023

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Μέση τιμή γιαουρτιού / γάλακτος με ζύμωση ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό 2023

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

7. ΙΣΠΑΝΙΚΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (DataComex), το 2024 οι συνολικές ισπανικές εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθαν σε €1,848 δισ., αυξημένες κατά 5,6% έναντι του 2023. Αναφορικά με τις εισαγωγές γαλακτοκομικών, αυτές αυξήθηκαν το 2024 κατά 8,1% έναντι του 2023, φθάνοντας τα €3,043 δισ.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη του ισπανικού εξωτερικού εμπορίου γαλακτοκομικών προϊόντων κατά την περίοδο 2022-2024.

**ΕΞΕΛΙΞΗ ΙΣΠΑΝΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
2022 – 2024 (ΣΕ ΑΞΙΕΣ, €)**

	2022	2023	2024
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	1.650.179.704	1.749.838.164	1.848.458.877
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	2.613.574.963	2.815.527.716	3.043.415.368
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-963.395.259	-1.065.689.552	-1.194.956.491

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ 2022-2024 (ΚΔ 0401-0406)

	2022	2023	2024
0401: Γάλα & κρέμα	303.435.163	302.468.587	304.347.595
0402: Γάλα & κρέμα (συμπ. ή με ζάχαρη)	133.278.265	158.736.404	158.469.606
0403: Γιαούρτι & βουτυρόγαλα	252.794.585	306.397.234	338.017.845
0404: Ορρός & συστατικά γάλακτος	104.452.827	95.229.272	102.035.480
0405: Βούτυρο	150.315.610	83.461.777	105.217.797
0406: Τυριά	705.903.253	803.544.892	840.370.553

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ 2022-2024 (ΚΔ 0401-0406)

	2022	2023	2024
0401: Γάλα & κρέμα	129.837.738	166.837.934	168.707.081
0402: Γάλα & κρέμα (συμπ. ή με ζάχαρη)	292.004.845	288.277.292	265.315.789
0403: Γιαούρτι & βουτυρόγαλα	266.952.663	327.355.446	318.785.999
0404: Ορρός & συστατικά γάλακτος	101.812.207	96.500.721	93.302.515
0405: Βούτυρο	185.169.040	195.551.587	245.237.206
0406: Τυριά	1.637.798.470	1.741.004.737	1.952.066.778

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

8. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΑΓΩΓΩΝ – ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ / ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

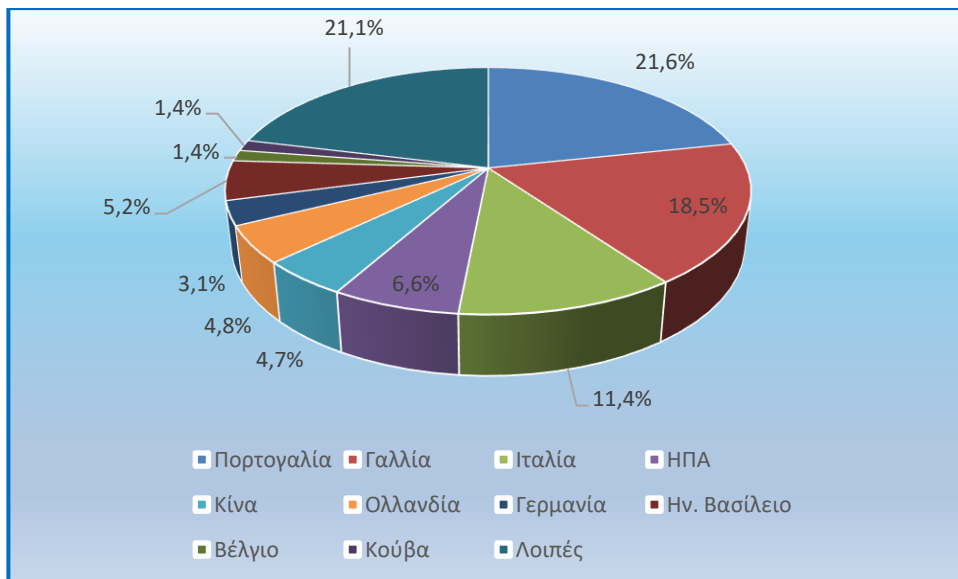
Οι εξαγωγές γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων της Ισπανίας το 2024 αυξήθηκαν ελαφρώς κατά 5,6% σε αξία και έφθασαν τα €1,848 δισ. Ο μεγαλύτερος αποδέκτης των ισπανικών γαλακτοκομικών ήταν η Πορτογαλία, ακολουθούμενη από τη Γαλλία, την Ιταλία, τις ΗΠΑ, το Ην. Βασίλειο και την Ολλανδία. Στον κατωτέρω πίνακα εμφανίζονται οι κύριες χώρες αποδέκτες των ισπανικών εξαγωγών γαλακτοκομικών το 2024, σε αξίες (ευρώ).

Εξαγωγές γαλακτοκομικών Ισπανίας (2024)

A/A	Χώρα	Αξία (ευρώ)
1	Πορτογαλία	399.886.646
2	Γαλλία	341.326.244
3	Ιταλία	210.931.393
4	ΗΠΑ	122.792.447
5	Ην. Βασίλειο	95.703.141
6	Ολλανδία	89.123.356
7	Κίνα	86.387.052
8	Γερμανία	58.105.636
9	Βέλγιο	26.738.080
10	Κούβα	26.692.179
ΣΥΝΟΛΟ		1.457.686.174
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		1.848.458.877

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Στο κατωτέρω διάγραμμα παρουσιάζονται οι κυριότερες χώρες-προορισμοί των ισπανικών εξαγωγών γαλακτοκομικών το 2024.

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

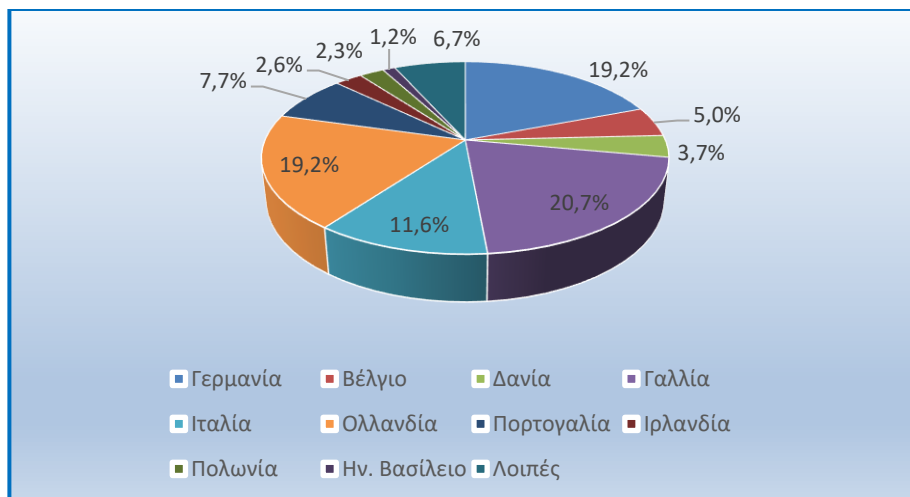
Το 2024, οι εισαγωγές γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων της Ισπανίας αυξήθηκαν κατά 8,1% σε αξία σε σύγκριση με το 2023, ανερχόμενες σε 3,043 δισ. ευρώ. Κυριότεροι προμηθευτές ήταν η Γαλλία, η Γερμανία, η Ολλανδία, η Ιταλία, η Πορτογαλία, το Βέλγιο και η Δανία. Στον κατωτέρω πίνακα εμφανίζονται οι κύριες προμηθεύτριες χώρες της Ισπανίας σε γαλακτοκομικά το 2024, σε αξίες (ευρώ).

Εισαγωγές γαλακτοκομικών Ισπανίας (2024)

A/A	ΧΩΡΑ	Αξία (ευρώ)
1	Γαλλία	629.258.651
2	Γερμανία	585.053.341
3	Ολλανδία	584.421.142
4	Ιταλία	353.839.456
5	Πορτογαλία	235.702.472
6	Βέλγιο	151.950.629
7	Δανία	111.371.516
8	Ιρλανδία	79.290.895
9	Πολωνία	71.242.366
10	Ην. Βασίλειο	36.001.785
ΣΥΝΟΛΟ		2.838.132.253
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		3.043.415.368

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Στο κατωτέρω διάγραμμα παρουσιάζονται οι κυριότερες χώρες-προμηθευτές των ισπανικών εισαγωγών γαλακτοκομικών το 2024.

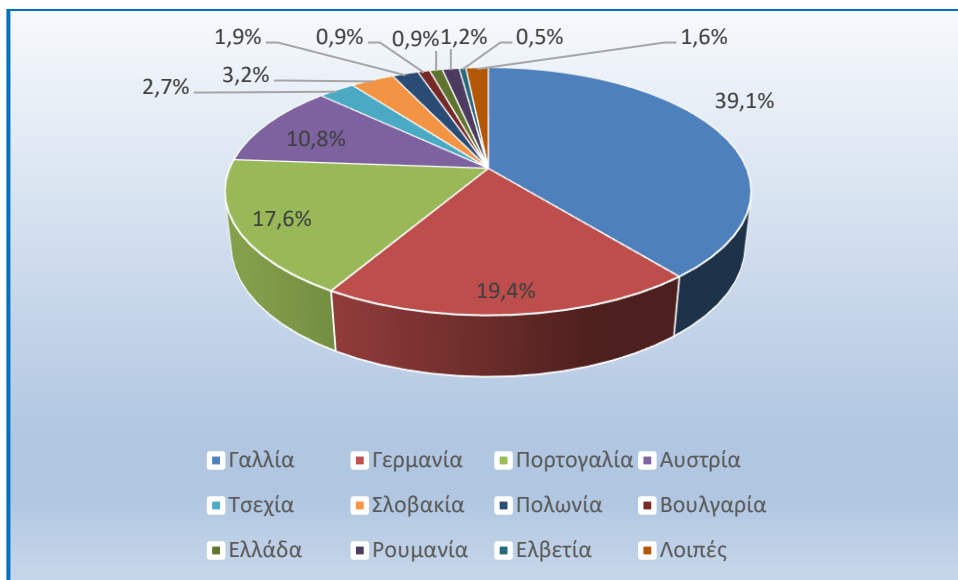
Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Τέλος, κατωτέρω βλέπουμε την ανάλυση ανταγωνισμού στις ισπανικές εισαγωγές δύο σημαντικών τετραψήφιων κατηγοριών για τις ελληνικές εξαγωγές, των 0403 (γιαούρτια κλπ.) και 0406 (τυριά και πηγμένο γάλα), με μερίδια αγοράς σε ποσότητες και μέσες τιμές εισαγωγής. Στα γιαούρτια το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχει μακράν η Γαλλία (39,1%), ακολουθούμενη από τις Γερμανία, Πορτογαλία και Αυστρία, ενώ 9^{ος} μεγαλύτερος προμηθευτής είναι η Ελλάδα με μερίδιο 0,9% και εξαγωγές 2024 στα 4,05 εκατ. ευρώ. Στα τυριά, μεγαλύτεροι προμηθευτές οι Γερμανία και Ολλανδία (με μερίδια 23,7% και 21,6% αντίστοιχα, ακολουθούμενες από τις Γαλλία και Ιταλία, ενώ η χώρα μας βρίσκεται στην 11^η θέση με μερίδιο 1,3% και εξαγωγές 25,9 εκατ. ευρώ (Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης).

Ισπανικές εισαγωγές γιαουρτιών (ΚΑ 0403) 2024 (μερίδια σε ποσότητες)

	Αξία (ευρώ)	Ποσότητα (κιλά)	Μέση τιμή	Μερίδιο %
Σύνολο	318.785.999	184.921.493	1,72	100,0%
Γαλλία	123.297.292	72.299.016	1,71	39,1%
Γερμανία	66.110.396	35.918.758	1,84	19,4%
Πορτογαλία	52.968.765	32.632.803	1,62	17,6%
Αυστρία	26.068.783	20.035.890	1,30	10,8%
Τσεχία	11.135.025	4.982.454	2,23	2,7%
Σλοβακία	8.739.251	5.930.862	1,47	3,2%
Πολωνία	8.430.279	3.537.000	2,38	1,9%
Βουλγαρία	6.541.000	1.617.235	4,04	0,9%
Ελλάδα	4.048.618	1.741.706	2,32	0,9%
Ρουμανία	3.806.377	2.275.435	1,67	1,2%
Ελβετία	2.055.905	921.495	2,23	0,5%
Λοιπές	5.584.309	3.028.840	1,84	1,6%

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

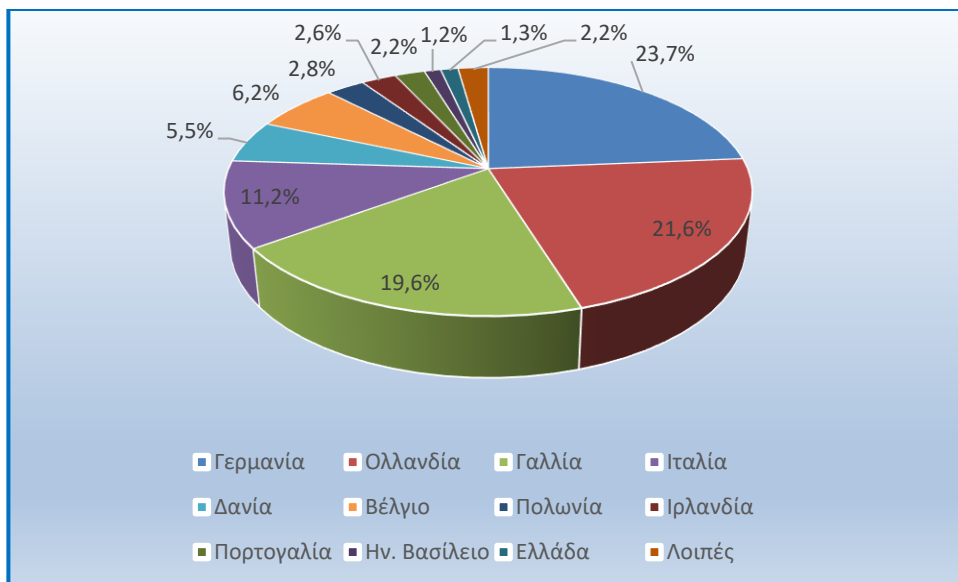

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Ισπανικές εισαγωγές τυριών (ΚΔ 0406) 2024 (μερίδια σε ποσότητες)

	Αξία (ευρώ)	Ποσότητα (κιλά)	Μέση τιμή	Μερίδιο %
Σύνολο	1.952.066.778	408.596.849	4,78	100,0%
Γερμανία	418.579.530	96.655.753	4,33	23,7%
Ολλανδία	408.287.677	88.121.108	4,63	21,6%
Γαλλία	360.826.859	80.275.292	4,49	19,6%
Ιταλία	334.000.501	45.646.998	7,32	11,2%
Δανία	111.371.516	22.547.020	4,94	5,5%
Βέλγιο	97.340.560	25.311.718	3,85	6,2%
Πολωνία	47.005.577	11.488.836	4,09	2,8%
Ιρλανδία	45.955.570	10.457.391	4,39	2,6%
Πορτογαλία	38.346.664	8.963.948	4,28	2,2%
Ην. Βασίλειο	26.166.611	4.894.410	5,35	1,2%
Ελλάδα	25.878.210	5.220.692	4,96	1,3%
Λοιπές	38.307.504	9.013.684	4,25	2,2%

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Πηγή: DataComex, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

9. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΙΣΠΑΝΙΑΣ

Στον τομέα γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, ο παρακάτω πίνακας αναφέρεται αριθμητικά στην ποσότητα εισαγωγών από την Ισπανία και εξαγωγών προς την Ισπανία σε κιλά από το 2022 έως και το 2024 (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ).

	2022	2023	2024
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (σε κιλά από Ισπανία)	2.488.710	1.782.343	1.780.358
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (σε κιλά προς Ισπανία)	3.811.881	3.687.876	4.687.093
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	1.323.171	1.905.533	2.906.735

Το εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων με την Ισπανία ήταν παραδοσιακά ελλειμματικό για τη χώρα μας μέχρι και το 2015. Στη συνέχεια οι ελληνικές εξαγωγές έχουν αυξηθεί κατά πολύ και το έλλειμμα έχει αντιστραφεί σε βάρος της ισπανικής πλευράς. Τα στοιχεία των εισαγωγών και εξαγωγών που συγκεντρώνει ο παραπάνω πίνακας δείχνουν εμπορικό πλεόνασμα στις ποσότητες γαλακτοκομικών προϊόντων υπέρ της χώρας μας το 2024, της τάξεως των 2,91 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα εξάλλου με τον παρακάτω πίνακα, τα έσοδα από τις εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθαν το 2023 σε 25,2 εκατ. ευρώ ενώ οι εισαγωγές σε μόλις 6,66 εκατ. ευρώ, με αποτέλεσμα το εμπορικό πλεόνασμα υπέρ της Ελλάδας να ανέλθει σε 18,54 εκατ. ευρώ. Το 2024 οι ελληνικές εξαγωγές εκτινάχθηκαν στα 31,67 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν σε μικρότερο βαθμό, στα 7,06 εκατ. ευρώ.

	2022	2023	2024
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (σε ευρώ από Ισπανία)	7.540.061	6.658.738	7.060.730
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (σε ευρώ προς Ισπανία)	21.218.811	25.200.571	31.675.140
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	13.678.750	18.541.833	24.614.410

9.1 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΙΣΠΑΝΙΑ

Γενικά, παρατηρείται η αρχή της καθοδικής τάσης των ελληνικών εισαγωγών γαλακτοκομικών από την Ισπανία, από το 2012 και έπειτα. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά τα γαλακτοκομικά προϊόντα που εισάγονται από την Ισπανία στην Ελλάδα, οι ποσότητες και οι αξίες αυτών. Παρατηρούμε ανοδική συνολικά πορεία των ελληνικών εισαγωγών κατά την τριετία 2022-2024 στις τρεις από τις έξι δασμολογικές κατηγορίες, ήτοι στο συμπυκνωμένο γάλα (+9,9%), στα γιαούρτια (+687,4%) και στο βούτυρο (+140,9%). Αντιθέτως, στις κατηγορίες γάλακτος και κρέμας γάλακτος καταγράφεται μείωση της τάξεως του 22,9%, στο ορρό γάλακτος επίσης μείωση κατά 24,8%, όπως και στα τυριά (κατά 13,5%).

ΚΔ	ΠΡΟΪΟΝ	2022		2023		2024		ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΞΙΑΣ 2022-2024 (%)
		ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	
0401'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά	2.121.441	1.289.406	1.360.399	502.798	1.636.202	535.051	-22,9%
0402'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	127.414	61.528	142.747	55.081	140.042	58.031	9,9%
0403'	Γιαούρτι, βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένο κρέμα, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση ή έχουν καταστεί όξινα, έστω και συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα ή με προσθήκη φρούτων, καρπών ή κακάου	29.404	19.158	189.466	84.090	231.524	107.109	687,4%
0404'	Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	264.050	72.450	371.201	161.244	198.450	90.000	-24,8%
0405'	Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα. Γαλακτικές λιπαρές ύλες για επάλειψη	343.887	46.264	383.768	63.822	828.404	112.611	140,9%
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	4.653.865	999.904	4.211.157	915.308	4.026.108	877.556	-13,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

9.2 ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Οι εξαγωγές από την Ελλάδα στην Ισπανία σημειώνονται κυρίως σε τέσσερις παραδοσιακές ομάδες γαλακτοκομικών προϊόντων που καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα. Πρώτη ομάδα με υψηλή εξαγωγιμότητα είναι η ομάδα των τυριών με εξαγωγές 27,87 εκατ. ευρώ το 2024 και ακολουθούν τα γιαούρτια με εξαγωγές 3,76 εκατ. ευρώ το 2024. Από εκεί και έπειτα, μικρές εξαγωγές πραγματοποιούνται στις λοιπές δασμολογικές κατηγορίες.

Στα τυριά, πέραν της της ελληνικής φέτας, η οποία αποτελεί το πλέον διαδεδομένο ελληνικό τυρί στην Ισπανία, πραγματοποιούνται εισαγωγές και ορισμένων ακόμη ελληνικών τυριών, όπως η γραβιέρα, το κεφαλοτύρι, το μανούρι, το κασέρι. Αξιόλογη παρουσία έχει και το ελληνικό γιαούρτι στην ισπανική αγορά, με εξαγωγές της τάξεως των 4,01 εκατ. ευρώ (1.723

τόνους) το 2024 στον δασμολογικό κωδικό 040320, σύμφωνα με τα ισπανικά στατιστικά στοιχεία. Κύριες εξαγόμενες υποκατηγορίες ελληνικού γιαουρτιού στην Ισπανία είναι αυτές γιαουρτιών με φυσική γεύση, με λιπαρά κάτω του 3% (1,25 εκατ. ευρώ το 2024), γιαούρτια με φυσική γεύση και λιπαρά άνω του 6% (1,13 εκατ. ευρώ το 2024), καθώς και λοιπά γιαούρτια με λιπαρά άνω του 6% (936,4 χιλ. ευρώ). Θα πρέπει εδώ βέβαια να συγκρατηθεί ότι οι Ισπανοί καταναλωτές δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση προς τα γιαούρτια επιδόρπια, αυτά δηλαδή που αποτελούν γλύκισμα και συνοδεύονται από κάποιο άλλο συστατικό.

Εκτιμούμε ότι η Ελλάδα έχει ισχυρά περιθώρια στην περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών γιαουρτιού προς την Ισπανία, λόγω του εύρους της αγοράς και του ενδιαφέροντος που δείχνει για τα εγχώρια γαλακτοκομικά προϊόντα. Επισημαίνεται ωστόσο ότι το ελληνικό γιαούρτι αντιμετωπίζει προβλήματα «καταχρηστικής» / «παραπλανητικής» χρησιμοποίησης κατά συστηματικό τρόπο των όρων «ελληνικό γιαούρτι» ή «γιαούρτι ελληνικού τύπου» (yogur griego, yogur estilo griego) από ισπανικές γαλακτοβιομηχανίες. Το Γραφείο μας, σε συνεννόηση με το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης, παρενέβη προς το ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων τον Μάρτιο 2024, προβάλλοντας την ελληνική επιχειρηματολογία επί του θέματος, λαμβάνοντας ωστόσο ουδόλως ικανοποιητική απάντηση. Σημειώνεται ότι παρεμβάσεις έχουν γίνει και παλαιότερα για το ζήτημα της χρήσης του όρου «ελληνικό γιαούρτι» στην Ισπανία, τόσο από την Πρεσβεία όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, με αρνητική ωστόσο ανταπόκριση από ισπανικής πλευράς, προφανώς εξαιτίας ισχυρών συμφερόντων της εγχώριας γαλακτοβιομηχανίας. Ζήτημα ενδεχομένως δύναται προωθηθεί προς διευθέτηση σε επίπεδο Ε.Ε.

Όσον αφορά τα ελληνικά τυριά, σύμφωνα με τα ισπανικά στατιστικά στοιχεία, το 2024 η πλειονότητα αυτών αποτελείτο από φέτα (24,54 εκατ. ευρώ) και δευτερευόντως από τυριά πρόβειου / βουβαλίστιου γάλακτος (123,73 χιλ. ευρώ), kashkanal (37,83 χιλ. ευρώ) και κεφαλοτύρι (9,67 χιλ. ευρώ). Η ελληνική φέτα αντιπροσωπεύει μερίδιο 82,1% των συνολικών ισπανικών εισαγωγών φέτας, με κάποιες εισαγωγές ελληνικής προέλευσης φέτας να πραγματοποιούνται κυρίως από Γερμανία (3,45 εκατ. ευρώ).

Αναλυτικά, παρουσιάζονται τα στοιχεία ελληνικών εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων προς Ισπανία κατά την περίοδο 2022-2024, σε ποσότητες και αξίες καθώς και η ποσοστιαία μεταβολή που καταγράφηκε στην τριετία.

ΚΔ	ΠΡΟΪΟΝ	2022		2023		2024		ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΞΙΑΣ 2022- 2024 (%)
		ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	
0401'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά	568	232	1.551	440	39.688	11.580	6887,3%
0402'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	80.762	20.043	34.412	6.360	379	86	-99,5%
0403'	Γιαούρτι, βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση ή έχουν καταστεί όξινα, έστω και συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα ή με προσθήκη φρούτων, καρπών ή κακάου	3.314.837	1.603.042	3.632.487	1.460.446	3.760.209	1.676.523	13,4%
0404'	Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	266	133	835.770	57.350	3	33	-98,9%
0405'	Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα. Γαλακτικές λιπαρές ύλες για επάλειψη	258	28	89	13	203	42	-21,3%
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	17.822.120	2.188.403	20.696.262	2.163.267	27.874.658	2.998.829	56,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

10. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ

Κατ' αρχάς, επισημαίνεται πως η εικόνα της Ελλάδος στην Ισπανία είναι θετική. Υπάρχει φιλική προδιάθεση και συμπεριφορά προς κάθε τι το ελληνικό από τους Ισπανούς, λόγω της μακρόχρονης επαφής και συνεργασίας μεταξύ των δύο λαών αλλά και της επικρατούσης αντιλήψεως περί πολιτισμικής εγγύτητας και εγγύτητας νοοτροπίας. Παρά την ευμενή αποδοχή της Ελλάδος ως φίλης χώρας και τις άριστες διμερείς επιχειρηματικές σχέσεις, δεν καταγράφεται ανάλογη επιτυχία σε ολόκληρο το φάσμα των εξαγωγών των προϊόντων μας, γεγονός που μπορεί διαχρονικά να αποδοθεί μεταξύ άλλων τόσο στην διαχρονική προτίμηση των Ισπανών καταναλωτών σε εγχώρια παραγόμενα προϊόντα, όσο και στην έλλειψη στρατηγικής από την πλευρά των Ελλήνων εξαγωγέων η οποία δεν έχει καταστήσει εφικτή τη βελτίωση της αναγνωρισιμότητάς τους στην ισπανική αγορά, ιδιαίτερα στον τομέα των τροφίμων. Περισσότερο γνωστά / αναγνωρίσιμα με ελληνική "ταυτότητα" είναι ορισμένα ελληνικά παραδοσιακά προϊόντα όπως π.χ. η φέτα και το γιαούρτι, τα οποία ωστόσο διατίθενται εδώ σε ποσότητες που επιδέχονται σημαντικής βελτίωσης. Δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι η Ισπανία συνιστά έναν πολύ μεγάλο παραγωγό και εξαγωγέα αγροτικών προϊόντων, εκ των κορυφαίων σε παγκόσμιο επίπεδο και με προϊόντα ευθέως ανταγωνιστικά με τα ελληνικά, μεταξύ των οποίων τα γαλακτοκομικά.

Κατά την άποψή μας, τα ελληνικά τρόφιμα, μεταξύ των οποίων τα γαλακτοκομικά, θα πρέπει να εκμεταλλευθούν τη γενικότερη ανοδική καταναλωτική τάση στην ισπανική αγορά, με

προσθήκη νέων, υψηλής ποιότητας αλλά προσιτής τιμής προϊόντων, με σκοπό να εδραιώσουν περισσότερο τη θέση τους μεταξύ των Ισπανών καταναλωτών, αρκετοί από τους οποίους τα έχουν γευθεί επισκεπτόμενοι τη χώρα μας. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο ανταγωνισμός για είσοδο στις μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες είναι εξαιρετικά μεγάλος, καθώς ο παράγοντας της τιμής παίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο προκειμένου να τοποθετηθεί κάποιο προϊόν στα ράφια των σούπερ μάρκετ. Επισημαίνεται ότι, ορισμένες μεγάλες ισπανικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ που απευθύνονται σε καταναλωτές υψηλού εισοδηματικού προφίλ, αναζητούν ενίοτε Έλληνες προμηθευτές γαλακτοκομικών προϊόντων, με αποτέλεσμα, όπως γνωρίζουμε, να έχουν υπάρξει πρόσφατα αρκετές επιτυχείς προσπάθειες διείσδυσης ελληνικών brands τυριών και γιαουρτιών σε ισπανικές αλυσίδες.

Οι προοπτικές των ελληνικών γαλακτοκομικών στην ισπανική αγορά θεωρούμε πως θα μπορούσαν να είναι αξιόλογες, ωστόσο το ελληνικό προϊόν έχει να αντιμετωπίσει οξύτατο ανταγωνισμό, κυρίως από τα εγχώρια παραγόμενα, καλού συνδυασμού ποιότητας και τιμής γαλακτοκομικά προϊόντα, καθώς υπάρχει μεγάλη εγχώρια παραγωγή τέτοιων προϊόντων που διατίθενται σε λογικές τιμές, τα οποία σε τελική ανάλυση επιζητά η εδώ αγορά. Επισημαίνουμε ότι ο όρος «ελληνικό γιαούρτι» από τις ισπανικές γαλακτοβιομηχανίες σαφώς προσπαθεί να αντλήσει κύρος και εικόνα ποιότητας από το πραγματικό ελληνικό γιαούρτι και τον τρόπο παρασκευής του στην Ελλάδα, προσελκύοντας ντόπιους καταναλωτές. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, πέραν των όποιων ενεργειών μας προς την ισπανική διοίκηση και φορείς για εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας στα ελληνικά προϊόντα, θα χρειαστεί σαφώς και εκστρατεία ενημέρωσης του ισπανικού κοινού που μπορεί να αγοράσει τα καλύτερης ποιότητας και σαφώς ακριβότερα αυθεντικά ελληνικά προϊόντα, προβάλλοντας την ποιότητά τους και τα υγιεινά χαρακτηριστικά τους.

Θα πρέπει να υλοποιηθούν νέες μέθοδοι προσέγγισης αγοραστών-πελατών και να δημιουργηθούν συνέργειες με φορείς προώθησης των εξαγωγών, του τουρισμού, του πολιτισμού και της γαστρονομίας. Στόχος μας πρέπει να είναι η ανάδειξη των στοιχείων εκείνων που διαφοροποιούν τα ελληνικά προϊόντα από εκείνα του ανταγωνισμού, και αυτό μέσω μίας συνεχούς παρακολούθησης των τάσεων της αγοράς, συμμετοχών σε εμπορικές εκδηλώσεις, επαναλαμβανόμενων εξειδικευμένων παρουσιάσεων σε συνεργασία με διαιτολόγους / διατροφολόγους, γενικών παρουσιάσεων προβολής για προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, εκδηλώσεων γαστρονομικής προβολής, επικεντρώνοντας τις προσπάθειές μας διείσδυσης στο μεσαίου προς υψηλότερου εισοδηματικού επιπέδου τμήμα του ισπανικού πληθυσμού.

Δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν θα περιελάμβαναν προσκλήσεις Ισπανών αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα (όπως γίνεται συστηματικά με προσκλήσεις ξένων αγοραστών στις διεθνείς εκθέσεις της HELEXPO και ιδιωτών οργανωτών), οργάνωση εργαστηρίων γαστρονομίας και γευσιγνωσιών, συστηματική συμμετοχή Ελλήνων παραγωγών-εξαγωγέων σε επιχειρηματικές αποστολές που πραγματοποιούνται στην Ισπανία, μικρές αλλά επαναλαμβανόμενες δράσεις

αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων με δημοσιεύσεις σε περιοδικά, αφίσες και promotion επιλεγμένων ελληνικών ετικετών σε μεγάλα σούπερ μάρκετ, στήριξη των ελληνικών γαλακτοκομικών στα εστιατόρια.

Η εξοικείωση του μέσου Ισπανού πολίτη με την ελληνική φέτα και η σχετική ενημέρωσή του για τις σημαντικές ποιοτικές διαφορές που την διαχωρίζουν από άλλα, ανταγωνιστικά λευκά τυριά, θα πρέπει να αποτελέσει τον κυριότερο στόχο στην προσπάθεια προώθησης της ελληνικής φέτας. Για να επιτευχθεί η αύξηση της κατά κεφαλήν κατανάλωσης τόσο από όσους ήδη καταναλώνουν τυροκομικά αλλά και από νέους καταναλωτές στην ισπανική αγορά, χρήσιμο θα ήταν ένα κατάλληλο πρόγραμμα προώθησης από τους αρμόδιους φορείς σε συνεργασία με τους εδώ εισαγωγικούς οίκους τροφίμων και μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων, κατόπιν προσεκτικής προσέγγισής τους.

Σε παρόμοιο πνεύμα ανάπτυξης συνεργειών, μία πρόταση ακόμη θα ήταν η διοργάνωση σε τακτική βάση ημερίδων, γευσιγνωσιών και εκδηλώσεων σε εστιατόρια, ξενοδοχεία ή αλυσίδες υπεραγορών, σε συνδυασμό με την προβολή της ελληνικής κουζίνας και του τουρισμού και διανομή έντυπου ή οπτικοακουστικού υλικού, η διοργάνωση μήνα προώθησης ελληνικής κουζίνας / ελληνικών προϊόντων και η προβολή της φέτας ως αναπόσπαστου μέρους της ελληνικής-μεσογειακής διατροφής –γαστρονομίας. Οι Ισπανοί θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να γευθούν το προϊόν, να το αγοράσουν, όπου αυτό είναι εφικτό, και να διδαχθούν σχετικές μεσογειακές-ελληνικές και νέες συνταγές.

Ακόμη, προτείνεται η συγγραφή/έκδοση άρθρων για την ελληνική κουζίνα στα κλαδικά ισπανικά περιοδικά γαστρονομίας με αναφορά στα ελληνικά γαλακτοκομικά και τη φέτα, καθώς και σε εφημερίδες μεγάλης εμβέλειας, η έκδοση στην ισπανική γλώσσα ειδικού οδηγού για την ελληνική κουζίνα με αναφορά στη φέτα και στο γιαούρτι, όπου θα περιλαμβάνονται λεπτομέρειες για την διαδικασία παραγωγής, τα μοναδικά συστατικά, εύκολες συνταγές, η ανάπτυξη διαδικτυακής πύλης στα ισπανικά για την προβολή και προώθηση της ελληνικής κουζίνας, η παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η προσέγγιση bloggers και η χρήση φέτας και ελληνικού γιαουρτιού σε εκπομπές μαγειρικής στην τηλεόραση. Ακόμη, προωθητικές ενέργειες στα σημεία πώλησης για την προβολή της μοναδικής γεύσης της φέτας, θα περιελάμβαναν φυλλάδια στο χώρο πώλησης και στις οικίες για τις ωφέλειες στην υγεία, χρήσεις και συνταγές (εύκολες μεσογειακές, ελληνικές συνταγές με χρήση φέτας), δώρα, κληρώσεις, εκπλώσεις, αγορά + δώρο επιπλέον προϊόν / συμπληρωματικά προϊόντα.

Το ρεαλιστικότερο σενάριο για τη χώρα μας θα ήταν να συνδυασθούν δράσεις που ήδη υλοποιούμε με στόχο τη βελτίωση της εικόνας της Ελλάδας στην Ισπανία, την σύνδεσή της με τον υγιεινό τρόπο ζωής και την κατανάλωση ποιοτικών διατροφικών προϊόντων με στόχο εν τέλει την αύξηση των εξαγωγών τροφίμων καθώς και των Ισπανών επισκεπτών της χώρας μας, οι οποίοι στη συνέχεια θα αναζητήσουν τα ελληνικά προϊόντα στη δική τους.

Η επέκταση του υφιστάμενου –σχετικά μικρού- μεριδίου των ελληνικών τροφίμων -και γαλακτοκομικών προϊόντων θα απαιτήσει μεγαλύτερη, περισσότερο συντονισμένη και

στοχευμένη από πλευράς Ελλήνων εξαγωγέων προσπάθεια, εστιάζοντας στα προϊόντα μεσογειακής διατροφής για τα οποία η Ελλάδα είναι γνωστή και φημίζεται στην Ισπανία ως εκ των βασικών εκπροσώπων της μεσογειακής διατροφικής κουλτούρας, με το κατάλληλο μείγμα ποιότητας και αξίας και χρησιμοποιώντας τα ενδεδειγμένα δίκτυα διανομής.

Επισημαίνεται επίσης ότι η βαθμιαία ανάπτυξη που παρατηρείται πρόσφατα στο -όχι τρομερά αναπτυγμένο- κομμάτι του ισπανικού λιανεμπορίου προϊόντων *delicatessen* και βιολογικών προϊόντων, θα πρέπει να μας προσανατολίζει σε συστηματική προσπάθεια αύξησης του μεριδίου μας σε υψηλής ποιότητας προϊόντα, συστατικά του καλαθιού μεσογειακής διατροφής, όπως τα ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα. Το εν λόγω “*niche*”, αλλά σταθερά αναπτυσσόμενο τμήμα της ισπανικής αγοράς παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες για σοβαρούς Έλληνες παραγωγούς – εξαγωγείς πιστοποιημένων προϊόντων, με στόχο το μεσαίου προς ανώτερου εισοδηματικού επιπέδου και καταναλωτικών συνηθειών τμήμα της ανώτερης μεσαίας ισπανικής αστικής τάξης.

Σε ό,τι αφορά τις όποιες προωθητικές μας ενέργειες, διευκρινίζεται ότι στην Ισπανία δεν ομιλούνται σχεδόν καθόλου άλλες γλώσσες, περιλαμβανόμενης της αγγλικής, η οποία χρησιμοποιείται ελάχιστα ακόμη και στον τουριστικό τομέα και μόνο σε συγκεκριμένες Αυτόνομες Κοινότητες (λ.χ. Καταλονία). Συνεπώς είναι σκόπιμο και απαραίτητο η τοποθέτηση των προϊόντων μας να γίνεται στην ισπανική. Προτείνεται στους εξαγωγείς κατά την επικοινωνία τους με τις ισπανικές εταιρείες να προβάλουν ενδεικτικά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα μοναδικά χαρακτηριστικά των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων, τη γεύση, τις νέες γεύσεις και τους πρωτότυπους συνδυασμούς με άλλα προϊόντα σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές λ.χ. Ιταλούς και Γάλλους. Απαραίτητο είναι να αναφέρονται οι πιστοποιήσεις των προϊόντων, οι σημαντικότερες εξαγωγικές και επενδυτικές συνεργασίες.

Σκόπιμο είναι να γίνεται σχετική αναφορά για την ελληνική επιχείρηση και για την ιστορία της, καθώς και την εξέλιξη του προϊόντος με αναφορά σε τυχόν παραδοσιακές τεχνικές. Για την προώθηση του προϊόντος, σημαντική είναι η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων με αναφορά στα πλεονεκτήματα, όπως το μεσογειακό κλίμα, η μεσογειακή διατροφή, η προβολή τοποθεσιών και εικόνων που σχετίζονται με την Ελλάδα καθώς και φαγητών, όπου χρησιμοποιείται η φέτα ή το γιαούρτι, όπως η ελληνική σαλάτα ή συνταγές επιδορπίων, με τις οποίες τα εν λόγω προϊόντα μπορούν να συνδυαστούν στην ισπανική κουζίνα. Τέλος, ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, βοηθά η συσχέτιση του προϊόντος με έννοιες και δραστηριότητες που συγκαταλέγονται σε ένα πρότυπο υγιεινής ζωής, όπως ο αθλητισμός, η νεότητα, η οικολογία και το περιβάλλον.

Ο εκπρόσωπος της ελληνικής επιχείρησης θα πρέπει να είναι γνώστης της τιμολογιακής στρατηγικής της εταιρείας για την είσοδο στην ισπανική αγορά, όπως και σε οποιαδήποτε άλλη, να γνωρίζει τις τιμές των προϊόντων της, τον ανταγωνισμό και τις καταναλωτικές τάσεις καθώς και τις ευθύνες εισαγωγέα-εξαγωγέα-μεταφορικής. Η επίτευξη συνεργασίας με εδώ εταιρείες απαιτεί επιμονή, επιχειρηματική δικτύωση και συστηματική παρουσία σε διεθνείς εκθέσεις, συνδυαστικά με επιχειρηματικές αποστολές στην Ισπανία. Επισημαίνεται ότι η

προσεκτική επιλογή του εισαγωγέα / διανομέα, είναι πρωταρχικής σημασίας για την τοποθέτηση των προϊόντων στην αγορά. Οι εξαγωγικές εταιρείες πρέπει να διερευνούν τις επαφές των επίδοξων εισαγωγέων με λιανέμπορους, εταιρείες τροφοδοσίας και τη βιομηχανία τροφίμων για την παρασκευή νέων γεύσεων και, σε μεγάλο βαθμό, αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συμμετοχής στις διεθνείς κλαδικές εκθέσεις.

11. ΣΧΟΛΙΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ισπανία είναι μία χώρα, στην οποία η παραγωγή γάλακτος είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη στην «κανταβρική» περιοχή (βόρεια κορυφογραμμή της Ιβηρικής Χερσονήσου), συγκεκριμένα στις Αυτόνομες Κοινότητες της Γαλικίας και της Αστούριας, ενώ η βιομηχανία διανέμεται με διαφορετικό τρόπο. Επιπλέον, τα μοντέλα παραγωγής της βόρειας Ισπανίας έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από αυτά της Καταλονίας και της Ανδαλουσίας. Αν και η Ισπανία αντιμετώπισε πρόβλημα γενικευμένης μείωσης της κατανάλωσης τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα σε συνέχεια των οικονομικών κρίσεων, η κατάσταση έχει πλέον αλλάξει, με την διαρκή βελτίωση των μακροοικονομικών δεικτών της ισπανικής οικονομίας και την άνοδο των διαθέσιμων εισοδημάτων και του βιοτικού επιπέδου. Η χώρα μας μπορεί να εκμεταλλευθεί αυτό το γεγονός για την άνοδο των εξαγωγών της εδώ εν γένει και, ειδικότερα, στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων, με έμφαση σε προϊόντα, όπως η φέτα και το γιαούρτι.

Ακρογωνιαίος λίθος για την είσοδο στην ισπανική αγορά, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί η συμμετοχή στις διεθνείς κλαδικές εκθέσεις. Σημαντικές εδώ κλαδικές εμπορικές Διεθνείς Εκθέσεις είναι κυρίως οι :

- SALÓN INTERNACIONAL DE CLUB DE GOURMETS, Μαδρίτη, <https://www.gourmets.net/salon-gourmets>
- ALIMENTARIA, Βαρκελώνη (διετής), www.alimentaria.com

Η Διεθνής Έκθεση Τροφίμων Alimentaria (Βαρκελώνη, προσεχής έκδοση 23-26.3.2026) διεξάγεται κάθε δύο χρόνια. Η επόμενη πιο σημαντική διεθνής διοργάνωση στην Ισπανία στο χώρο των εκλεκτών τροφίμων και ποτών είναι η Salón de Gourmets στη Μαδρίτη, η οποία λαμβάνει χώρα σε ετήσια βάση και φέτος πραγματοποιήθηκε στο διάστημα από 7 έως 10 Απριλίου, με συμμετοχή 6 επιχειρήσεων υπό την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (το 2026 θα λάβει χώρα κατά την περίοδο 20-23 Απριλίου). Το Γραφείο μας παρακολουθεί και συνδράμει τις ελληνικές συμμετοχές στις εν λόγω εκθέσεις, αναρτώντας τακτικές ενημερώσεις για αυτές στην ιστοσελίδα Agora.

Ακολουθούν, ως παραρτήματα, κατάλογοι (α) Ομοσπονδιών βιομηχανιών γαλακτοκομικών προϊόντων, (β) ισπανικών εταιρειών εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων και (γ) εταιρειών εισαγωγής ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΙΣΠΑΝΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

FENIL (Ισπανική Ομοσπονδία Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων)

Calle de Ayala, 10

28001 Madrid

Tel.: +34 915 76 21 00

E-mail: info@fenil.org

<http://fenil.org>

OPL (Οργανισμός Γαλακτοκομικών Προϊόντων)

Rúa Lugo, 15, 15840 Santa Comba, A Coruña

Tel.: +34 633440754

E-mail: Info@oleche.com

<http://www.opleche.com>

INLAC (Διακλαδική Οργάνωση Γαλακτοκομικών Προϊόντων)

Calle José Abascal 44, 1º dcha.

28003 Madrid

Tel. +34 91 782 57 26

E-mail: inlac@inlac.es

www.inlac.es

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

NEGRINI SL

C/ Herreros 5, Pol.Ind. Los Angeles, Getafe

28906 MADRID

Tel: +34 916 011 440

Email: info@negrini.es

<http://www.negrini.es>

ALIMENTACION y COMERCIO INTERNACIONAL SA

Po.Castellana,107

28046 MADRID

Tel: +34 914170073

Fax:+34 915759665

E-mail: info@alcisa.es

BELGOMILK ESPAÑA SA

CTRA VILLAVERDE-VALLECAS KM. 3,800, EDIF. CEFRUSA
 28770 MADRID
 Tel: +34 918459388
 Fax: +34 918458294

INDUSTRIAS LACTEAS ASTURIANAS SA

C/ Velázquez, 140
 28006 MADRID
 Tel.: +34 985473600, +34 985473469, +34914117766
 28006 MADRID
<http://www.renypicot.com>

LACTEAS DEL JARAMA SA

Calle de Belmonte de Tajo, 63
 28019, Madrid
 Tel.: +34 900252425
 E-mail: info@lacteasdeljarama.com
www.lacteasdeljarama.com

BEURRESPA

Avenida de los Castillos nº 1B
 28692 Villanueva de la Cañada (Madrid - Spain)
 Tel.: +34918100976
 E-mail: info@beurrespa.es
<https://www.beurrespa.es>

QUESOS MANSO

C/Cerdanya, 54 - 08820
 El Prat de Llobregat - Barcelona – España
 Tel.: +34933704358
 E-mail: info@beurrespa.es
<https://www.quesosmanso.com/>

TGT

Av. del Ferrocarril, 4,
 08840 Viladecans, Barcelona
 Tel.: +34 93 637 37 73
 E-mail: tgtbcn@grupotgt.com
<https://www.grupotgt.com/es/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΙΣΠΑΝΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

OLÍMPO GOURMET SL

C/ Progrés 61,
08940 Cornellà de Llobregat, BARCELONA
Tel: +34 933 798 722 / 722 221 220
Email: gerencia@olimpogourmet.com, marketing@olimpogourmet.com
Web: <https://www.olimpogourmet.com>

CODINA FOODS S.L.

C/ Industria 43-45 - Polígono Industrial SUR
08754 El Papiol, Barcelona
Tel : +34 936 732 534
Email : info@codinafoods.com
Web : <https://codinafoods.com/en>

IBERCONSEIL ESPAÑA S.A.

Paseo Manuel Girona 14, Bajos
08034 Barcelona
Tel: +34 93 414 64 08
Email: iber@iberconseil.es
Web: <https://www.iberconseil.es>

HELLAS IMPORT EXPORT S.L

C/ Imaginación 11 P.I Gava Park, 08850
Gava Barcelona
Tel.: +34 932 328 991
Email : clientes@hellascatering.com
www.hellascatering.com

ΠΗΓΕΣ

Ministerio de Agricultura, Pesca Y Alimentación www.mapa.gob.es

DataComex <https://datacomex.comercio.es>

Ελληνική Στατιστική Αρχή www.statistics.gr

Federación Nacional de Industrias Lácteas (FENIL): <http://fenil.org>

Organización Interprofesional Láctea: INLAC www.inlac.es

Ισπανική Συνομοσπονδία Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών (FIAB) <http://fiab.es>